

ESIMESE ASTME KOHTU OTSUS (neljas koda)

15. märts 2006 *

Kohtuasjas T-26/02,

Daiichi Pharmaceutical Co. Ltd, asukoht Tokyo (Jaapan), esindajad: advokaadid J. Buhart ja P.-M. Louis,

hageja,

versus

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: R. Wainwright ja L. Pignataro-Nolin, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja,

mille esemeks on komisjoni 21. novembri 2001. aasta otsuse 2003/2/EÜ EÜ artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 kohaldamise menetluse kohta (Juhtum COMP/E-1/37.512 — Vitamiinid) (EÜT 2003, L 6, lk 1), artikli 3 punktis f määratud trahvi tühistamise või vähendamise nõue,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

EUROOPA ÜHENDUSTEESIMESE ASTME KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees H. Legal, kohtunikud P. Mengozzi ja I. Wyszniowska-Białecka,

kohtusekretär: ametnik I. Natsinas,

arvestades kirjalikus menetluses ja 23. veebruari 2005. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

- ¹ 21. novembri 2001. aasta otsuse 2003/2/EÜ EÜ artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 kohaldamise menetluse kohta (Juhtum COMP/E-1/37.512 — Vitamiinid) (EÜT 2003, L 6, lk 1, edaspidi „otsus”) [Edaspidi on osundatud otsust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes], artiklis 1 tuvastas komisjon, et mitmed ettevõtjad on rikkunud EÜ asutamislepingu artikli 81 lõiget 1 ja Euroopa Majandusühenduse lepingu (EMP) artikli 53 lõiget 1, osaledes reas erinevates kartellides, mis mõjutavad kahteteist erinevat vitamiinitoodete, st A-, E-, B1-, B2-, B5- ja B6-vitamiinide,

foolhappe, C-, D3- ja H-vitamiinide, beetakaroteeni ja karotinoidide turgu. Otsuse 2. põhjendusest tuleneb eelkõige, et nende kartellide raames määrasid asjaomased ettevõtjad kindlaks erinevate toodete hinnad, jagasid omavahel müügikvoodid, leppisid ühiselt kokku hinnatõusus ja viisid selle ellu, avaldasid hinna vastavalt nende kokkulepetele, müüsid tooteid kokkulepitud hindadega, seadsid sisse kokkulepetest kinnipidamise järelevalve- ja kontrollimehhanismi ning said oma plaanide elluviimiseks korrapärastelt kokku.

- 2 Nende ettevõtjate hulgas on eelkõige Jaapani ettevõtja Daiichi Pharmaceutical Co. Ltd (edaspidi „Daiichi” või „hageja”), keda peetakse vastutavaks rikkumiste eest, mis kahjustavad ühenduse ja EMP B5- ja B6-vitamiini turge (otsuse artikli 1 lõike 1 punkt g).
- 3 Otsuse artikli 1 lõike 2 punktis f leidis komisjon, et rikkumised, milles Daiichi osales, kestsid vastavalt septembrist 1991 kuni veebruarini 1999 ning jaanuarist 1991 kuni juunini 1994.
- 4 Otsuse artiklis 2 kohustati tuvastatud rikkumiste eest vastutavaid ettevõtjaid lõpetama rikkumised viivitamatult osas, milles nad seda veel teinud ei olnud, ja hoiduma edaspidi sellistest rikkuvatest tegudest ning mistahes meetmetest, millel on identne või samaväärne mõju.
- 5 Kuigi komisjon määras trahvid rikkumiste eest A-, E-, B2-, B5-, C- ja D3-vitamiinide, beetakaroteeni ja karotinoidide turgudel, ei määranud ta trahve rikkumiste eest B1-, B6- ja H-vitamiinide ja foolhappe turgudel (otsuse artikkel 3).

- 6 Otsuse 645.–649. põhjendusest tuleneb, et tuvastatud rikkumised lõppesid viimatinimetatud turgudel rohkem kui viis aastat enne seda, kui komisjon oma uurimist alustas, ja et selles osas tuleb nende rikkumiste suhtes kohaldada nõukogu 26. novembri 1974. aasta määruse (EMÜ) nr 2988/74 Euroopa Majandusühenduse transpordi- ja konkurentsieeskirjades ettenähtud menetluste ja sundtäitmise rakendamise aegumistähtaegade kohta (EÜT L 319, lk 1; ELT eriväljaanne 07/01, lk 61) artiklit 1.
- 7 Seega ei määratud just Daiichile trahve osalemise eest B6-vitamiine puudutavas rikkumises.
- 8 Seevastu määrati Daiichile ja kahele teisele ettevõtjale, nimelt F. Hoffmann-La Roche AG-le (edaspidi „Roche”) ja BASF AG-le trahv osalemise eest B5 vitamiine (pantoteenhape, mida kutsutakse ka „calpan”) puudutavas rikkumises (otsuse artikli 3 punkt f).
- 9 Komisjon võttis trahvisumma määramisel aluseks suunised määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja ESTÜ asutamislepingu artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (EÜT 1998, C 9, lk 3; ELT eriväljaanne 08/01, lk 171; edaspidi „suunised”) ja teatise trahvide määramatajätmise või vähendamise kohta kartellide asjades (EÜT 1996, C 207, lk 4, edaspidi „koostööteatis”) [Siin ja edaspidi on osundatud koostööteatist tsiteeritud mitteametlikus tõlkes].
- 10 Otsuse 657. ja 658. põhjenduses loetles komisjon üldised kriteeriumid, mille alusel trahvisummad kindlaks määrati. Ta täpsustas vajadust võtta arvesse kõiki asjaolusid ja iseäranis rikkumise raskust ja kestust — kaks kriteeriumit, mis on üheselt sätestatud nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17, esimene määrus asutamislepingu artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204; ELT

eriväljaanne 08/01, lk 3), artikli 15 lõikes 2 —, hinnata iga rikkumises osalenud ettevõtja rolli igas juhtumis, pidades trahvisumma määramisel silmas võimalikke raskendavaid või kergendavaid asjaolusid ja kohaldada vastavalt vajadusele koostööteatist.

- 11 Rikkumiste raskuse osas leidis komisjon, arvestades uuritud rikkumiste laadi, nende mõju erinevatele puudutatud vitamiinitoodete turgudele ja asjaolu, et iga rikkumine hõlmas kogu ühisturgu ning pärast selle loomist ka kogu EMP-d, et otsuse adressaadiks olevad ettevõtjad olid toime pannud EÜ artikli 81 lõike 1 ja EMP lepingu artikli 53 lõike 1 väga rasked rikkumised, mille eest on ette nähtud vähemalt 20 miljoni euro suurune trahv iga rikkumise kohta (otsuse 662.–674. põhjendus).
- 12 Olles täpsustanud, et ta võttis arvesse erinevate puudutatud vitamiinitoodete turgude ulatust, meenutas komisjon trahvi lähtesumma määramisel, et „väga raskete rikkumiste kategoorias võimaldab väljapakutud trahviastmik rakendada ettevõtjate suhtes erinevat kohtlemist selleks, et saaks arvesse võtta iga ettevõtja tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada konkurentsile olulist kahju ja määrata trahvi suurus nii, et sellel oleks piisavalt hoiatav mõju”. Komisjon märkis, et „see on iseäranis vajalik siis, kui — nagu antud juhul — rikkumises osalevad ettevõtjad on märkimisväärselt erineva suurusega”. Järgmisena tõstis komisjon esile, et „[a]ntud juhtumis, mis puudutab mitmeid ettevõtjaid, on trahvi põhisumma kindlaksmääramiseks vaja arvesse võtta iga ettevõtja konkreetset osakaalu ja seejärel nende õigusvastaste tegevuste tegelikku mõju konkurentsile” (otsuse 675., 678. ja 679. põhjendus).
- 13 Sel eesmärgil pidas komisjon võimalikuks jagada asjaomased ettevõtjad erinevatesse kategooriatesse „vastavalt igapäevase suhtelisele tähtsusele erinevatel puudutatud vitamiinitoodete turgudel”, lisades samas, et „ettevõtja paigutus kindlasse kategoo-

riasse võib vajaduse korral muutuda, arvestades eelkõige vajadust tagada hoiatav mõju”. Et võrrelda erinevate ettevõtjate suhtelist tähtsust igal puudutatud vitamiinitoodete turul, pidas komisjon kohaseks tugineda asjaomase toote ülemaailmsele käibele. Komisjon märkis, et „kõik kartellid olid oma laadilt ülemaailmsed ja nende eesmärgiks oli eelkõige jagada turge ülemaailmsel tasandil ning seega takistada konkureerivate jõudude piiramatut tegutsemist EMP-s” ning et „kindlaks tehtud kartelli konkreetse osalise ülemaailmne käive annab ettekujutuse tema panusest selle kartelli kui terviku tõhususse või vastupidi, ettekujutuse ebastabiilsusest, mis kartellil oleks olnud, kui ta ei oleks selles osalenud”. Komisjon märkis samuti, et asjaomaste käivete kindlakstegemiseks tugines ta „rikkumise viimasele tervele kalendriaastale” (otsuse 680. ja 681. põhjendus).

- 14 Nii sedastas komisjon B5-vitamiine puudutava rikkumise osas, et „Roche ja Daiichi olid kaks peamist B5-vitamiini tootjat ülemaailmsel turul” ning paigutas nad seega esimesse kategooriasse, samal ajal kui BASF, „kelle turuosa oli ülemaailmsel turul tuntavalt väiksem (peaaegu pool Roche’i turuosast)”, paigutati teise kategooriasse. Seda rikkumist puudutava trahvi lähtesummaks, „võttes arvesse kategooriad, mis koostati ettevõtjate suhtelise tähtsuse kriteeriumi alusel sellel turul”, kehtestati seega 20 miljonit eurot nii Roche’ile kui ka Daiichile ning 14 miljonit eurot BASF-ile (otsuse 689. ja 690. põhjendus).
- 15 Kindlustamaks trahvi piisavalt hoiatavat mõju, suurendas komisjon Roche’i ja BASF-i trahvi lähtesummat 100%, arvestades nende ettevõtjate suurust ning koguvahendeid (otsuse 697.–699. põhjendus).
- 16 Rikkumise kestuse alusel, täpsustades, et Roche, Daiichi ja BASF olid toime pannud pikaajalise rikkumise, mis antud juhul kestis 8 aastat, suurendas komisjon kahes

eelnevas punktis märgitud arvutuste tulemusel saadud summat iga ettevõtja suhtes 80%. Hagejale määratud trahvi põhisumma tõusis seega 36 miljoni euroni (otsuse 706. ja 711. põhjendus).

- 17 Kui Roche'i ja BASF-i osas võeti raskendava asjaoluna arvesse eelkõige nende rolli B5-vitamiini puudutava rikkumise eestvedaja ja algatajana, mille tõttu suurendati nende trahvi põhisummat vastavalt 50% ja 35% (otsuse 712.–718. põhjendus), siis hageja suhtes ei tuvastanud komisjon ühtegi raskendavat ega kergendavat asjaolu.

- 18 Haldusmenetluse käigus leidis hageja, et tema suhtes tuleks kohaldada kergendava asjaoluna seda, et ta süstemaatiliselt ei järginud kokkulepitud hindu ja koguseid, mistõttu oli kokkulepete mõju turule väiksem. Otsuse punktides 728 ja 729 jättis komisjon hageja selle taotluse järgmistel põhjendustel rahuldamata:

„(728) Komisjon märgib, et sihthindu käsitlevate kokkulepete täitmine ei nõua, et tegelikkuses neist hindadest tingimata kinni peetaks. Kokkulepped võib lugeda kohaldatuks, kui kokkuleppe pooled määravad oma hinnad kindlaks nii, et need vastavad ligikaudselt kokkulepitud sihthindadele. Selline oligi olukord C- ja B5-vitamiinide turge mõjutanud kartellide puhul. Asjaolu, et ettevõtja, kelle puhul on tuvastatud osalemine hindu puudutavas kokkuleppes tema konkurentidega, ei tegutsenud turul nii, nagu konkurentidega kokku lepiti, ei ole ilmtingimata selline asjaolu, mida tuleks trahvisumma määramisel kergendava asjaoluna arvesse võtta. Ettevõtja, kes vaatamata konkurentidega sõlmitud kokkuleppele tegutseb turul rohkem või vähem iseseisvalt, võib üritada kartelli oma huvides ära kasutada (otsus kohtuasjas T-308/94: Cascades SA vs. komisjon, EKL 1998, lk II-925, punkt 230).

(729) Mis puudutab koguseliste kokkulepete täitmist, siis on selge, et kartellide osalised käsitlesid neile määratud koguseid miinimumkogustena. Seni kuni kõik osalised suutsid müüa vähemalt nii palju, kui neile määratud, oli kokkuleppest kinni peetud. Selline oligi olukord C- ja B5-vitamiinide turge puudutavate kartellide puhul.”

19 Koostööteatise osas märkis komisjon, et Roche ja BASF olid esimesed, kes ajavahemikul 2. juunist kuni 30. juulini 1999 komisjoni talitustesse saadetud dokumentidega komisjonile eelkõige B5-vitamiini puudutavaid kokkuleppeid lõplikult kinnitavad tõendid edastasid, võttes seega hagejalt võimaluse täita koostööteatise punkti B alapunktis b ettenähtud tingimust. Samas, kuna Roche ja BASF mängisid eelkõige B5-vitamiini puudutavas ebaseaduslikus tegevuses algatavat või otsustavat rolli, ei täitnud nad komisjoni arvates koostööteatise punkti B alapunktis e ettenähtud tingimust. Seetõttu ei vähendatud koostööteatise punktide B või C alusel trahvi ühelgi kolmel ettevõtjal, keda B5-vitamiini alased kokkulepped puudutasid (otsuse 743.–745. põhjendus).

20 Samas vähendati kõigi nende trahve koostööteatise punkti D alusel. Komisjon leidis, et kaheksa otsuse adressaadiks olevat ettevõtjat — nende hulgas Roche, BASF ja Daiichi — „tegid komisjoniga enne vastuväiteteatise vastuvõtmist koostööd, aitasid kaasa rikkumiste, milles nad osalesid, olemasolu tuvastamisele ja/või ei vaidlustanud rikkumise asjaolusid, millele komisjon oma süüdistused põhistas” (otsuse 754. põhjendus).

21 Eriti märgib komisjon, et kuna Roche ja BASF esitasid B5-vitamiini turgu puudutavate kokkulepete korraldusliku külje kohta täpseid tõendeid, aitasid nad otsustavalt kaasa selle rikkumise teatud põhijoonte tuvastamisele või kinnitamisele. Nii leidis komisjon, et Roche'i ja BASF-i suhtes olid koostööteatise punkti D lõike 2

esimeses taandes ettenähtud tingimused täidetud ja ta vähendas 50% võrra trahvi summat, mis neile oleks määratud, kui nad ei oleks komisjoniga koostööd teinud (otsuse 747., 748., 760. ja 761. põhjendus).

- 22 Hageja kohta märkis komisjon, et 9. juuli 1999. aasta avaldusega andis hageja komisjonile B5-vitamiini kartelli korraldusliku ja ülesehitusliku külje suhtes teavet, mis aitas sisuliselt kaasa rikkumise oluliste asjaolude tuvastamisele või kinnitamisele. Nii leidis komisjon, et hageja suhtes olid koostööteatise punkti D lõike 2 esimeses taandes ettenähtud tingimused täidetud ja ta vähendas 35% võrra trahvi summat, mis oleks hagejale määratud juhul, kui ta ei oleks komisjoniga koostööd teinud (otsuse 749., 750. ja 764. põhjendus).

- 23 B5-vitamiini puudutava rikkumise eest määrati otsuse artiklis 3 järgmised trahvid:

— Roche: 54 miljonit eurot;

— BASF: 34,02 miljonit eurot;

— Daiichi: 23,4 miljonit eurot.

Menetlus ja poolte nõuded

- ²⁴ Hageja esitas käesoleva menetluse algatamiseks hagiavalduse, mis saabus Esimese Astme Kohtu kantseleisse 8. veebruaril 2002.
- ²⁵ Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Esimese Astme Kohus (neljas koda) avada suulise menetluse ja esitas Esimese Astme Kohtu kodukorra artiklis 64 sätestatud menetlust korraldavate meetmete raames pooltele teatud kirjalikud küsimused; pooled vastasid neile antud tähtaja jooksul.
- ²⁶ Pooled esitasid oma kohtukõned ja vastused Esimese Astme Kohtu suulistele küsimustele kohtuistungil, mis toimus 23. veebruaril 2005.
- ²⁷ Hageja palub Esimese Astme Kohtul:
- tühistada otsuse artikli 3 punkt f;
 - teise võimalusena oluliselt vähendada hagejale määratud trahvi summat;
 - mõista kohtukulud välja kostjalt.

28 Kostja palub Esimese Astme Kohtul:

— jätta hagi rahuldamata;

— mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

29 Hageja ei vaidlusta otsuses tuvastatud asjaolusid ega komisjoni järeldust, mille kohaselt kujutavad need asjaolud endast EÜ artikli 81 lõike 1 ja EMP lepingu artikli 53 lõike 1 rikkumist. Ta täpsustab, et tema peamine nõue on otsuse artikli 3 punkti f tühistamine täies ulatuses, kuna komisjon oleks pidanud teda koostööteatise punkti B alusel trahvi maksmisest täielikult vabastama ja kuna komisjon on hageja trahvi summa kindlaksmääramisel teinud mitmeid eksimusi. Teise võimalusena toob hageja esile, et need eksimused õigustavad vähemalt seda, et Esimese Astme Kohus, kohaldades oma täielikku pädevust, oluliselt määratud trahvi summat vähendaks.

30 Oma nõuete toetuseks esitab hageja kolm väidet. Esimeses väites leiab ta, et talle 20 miljoni euro suuruse trahvi lähtesumma määramisel tehti ilmseid hindamisvigu, „kohaldati õigust faktide suhtes vääralt” ja rikuti suuniseid ning võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtteid. Teises väites leiab hageja, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, „kohaldas õigust faktide suhtes vääralt” ja rikkus suuniseid, keeldudes

tunnustamast kergendava asjaoluna seda, et hageja täitis B5-vitamiini puudutavat kokkulepet üksnes osaliselt. Kolmandas väites toob hageja esile komisjoni ilmsed hindamisvead, „õiguse vääralt kohaldamise faktide suhtes” ning koostööteatise ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise haldusmenetluses hageja koostööle hinnangu andmisel.

1. *Esimene väide, mis puudutab trahvi lähtesumma määramist*

Poolte argumendid

- 31 Käesolev väide puudutab hagejale määratud trahvi lähtesumma määramist 20 miljonile eurole (vt eespool punkte 12–14) ning jaguneb kolmeks osaks.
- 32 Esimeses osas väidab hageja, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, „kohaldas õigust faktide suhtes vääralt” ja rikkus suuniseid, jättes rikkumise raskuse alusel trahvi lähtesumma kindlaksmääramisel hageja paigutamata kolmandasse kategooriasse Roche’i ja BASF-i järele.
- 33 Hageja meenutab eelkõige, et suuniste kohaselt (punkti 1A neljas lõik) on rikkumise raskusastme hindamisel „vaja arvesse võtta rikkujate tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada olulist kahju muudele turuosalistele, eeskätt tarbijatele”.

34 Selles suhtes heidab hageja komisjonile ette seda, et komisjon määras temale Roche'iga võrdse lähtesumma, mis on suurem kui BASF-ile määratud lähtesumma, jättes arvesse võtmata asjaolu — olgugi et see oli sellele institutsioonile teada —, et Roche ja BASF olid mõlemad võimelised tekitama konkurentsile palju olulisemat kahju kui hageja.

35 Esiteks tuleneb otsuse 592. põhjendusest endast, et Roche ja BASF kui „premiiksite” (tootmisahela järgnevale turule suunatud tooted, mis on mõeldud kasutamiseks loomasöödas ja milles vitamiinid moodustavad peamise koostisosa) tootjad ja teiste premiiksite tootjate vitamiinitarnijad olid võimelised oma premiiksite tootjatest klientide marginaale vähendama ja tekitama nende tegevusele tegelikku või potentsiaalset kahju, tõstes neile müüdavate vitamiinide hinda. Teiseks said BASF ja eriti Roche, kes mõlemad tootsid kõiki vitamiine, ähvardada ühe vitamiini tootjaid nende turult väljatõrjumisega, langetades selle vitamiini hinna turuhinnast madalamale tasemele ja ristsubsideerides hinnavaht teiste vitamiinide hinnaga. Otsuse 716. põhjendusest tuleneb, et Roche'i ja BASF-i kogusuutlikkus täita ja jätkuvalt kinni pidada konkurentsi kahjustavatest kokkulepetest tugevnes märkimisväärselt seoses nende suure tootevalikuga, mille tooted moodustavad erinevad, kuid omavahel tihedalt seotud turud. Komisjon oleks pidanud paigutama hageja, kes ei olnud vertikaalselt integreerunud ja kellel ei olnud Roche'i ja BASF-iga võrreldavat vitamiinivalikut, kolmandasse kategooriasse nende kahe ettevõtja järele ning määrama tema trahvi lähtesummaks väiksema summa kui see, mis määrati Roche'ile ja BASF-ile.

36 Väite teises osas, mis on formuleeritud kui teine võimalus, leiab hageja, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, „kohaldas õigust faktide suhtes vääralt” ja rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet, jättes rikkumise raskusastme alusel trahvi lähtesumma kindlaksmääramisel hageja paigutamata teise kategooriasse koos BASF-iga.

- 37 Selles osas meenutab hageja, et otsuse 680. põhjenduses paigutas komisjon kõnealused ettevõtjad erinevatesse kategooriatesse, lähtudes asjaomase toote ülemaailmse käibe võrdlusest rikkumise viimase kalendriaasta jooksul, mis B5-vitamiini osas oli 1998.
- 38 Üldsegi näitab Roche'i, BASF-i ja hageja 1998. aasta ülemaailmse käibe ja ülemaailmsete turuosade lihtne võrdlus selle vitamiini osas, et Daiichi oleks tulnud paigutada BASF-iga samasse kategooriasse ja et komisjon tegi seega ilmse hindamisvea.
- 39 Esiteks rõhutab hageja, et otsuse 123. põhjenduses toodud B5-vitamiini puudutava tabeli kohaselt olid selle vitamiini tootjate vastavad ülemaailmsed käibed 1998. aastal järgmised: Roche'il 57 miljonit eurot, Daiichil 43 miljonit eurot, BASF-il 34 miljonit eurot ja teistel 32 miljonit eurot. Ta märgib, et tema B5-vitamiini käive oli 14 miljoni euro võrra väiksem kui Roche'i käive ning üksnes 9 miljoni euro võrra suurem kui BASF-i käive, mis tähendab, et Roche'i käive oli 33% hageja käibest suurem ning BASF-i käive oli 21% hageja käibest väiksem.
- 40 Teiseks täpsustab hageja, et 1998. aasta ülemaailmsed turuosad, mis arvutati eelmises punktis toodud käivete alusel, olid järgmised: Roche'il 34,3%, Daiichil 25,9%, BASF-il 20,5% ja teistel 19,3%. Hageja juhib seega tähelepanu asjaolule, et 1998. aastal oli tema ülemaailmne turuosad 8,4 protsendipunkti võrra väiksem kui Roche'il ning vaevalt 5,4 protsendipunkti võrra suurem kui BASF-il.
- 41 Peale selle lisab hageja, et isegi, kui lähtuda muudest kriteeriumitest, nagu näiteks käive EMP-s aastal 1998, turuosad EMP-s aastal 1998 või turuosad EMP-s rikkumise

perioodil, aastatel 1991–1998, on võimalik jõuda üksnes sellisele järeldusele, et hagejat ei oleks tohtinud paigutada Roche'iga samasse kategooriasse, vaid hoopis sinna, kuhu paigutati BASF. Üksnes siis, kui lähtuda ülemaailmsetest turuosadest rikkumise perioodil, aastatel 1991–1998, on hageja positsioon ühe protsendipunkti võrra lähemal Roche'ile kui BASF-ile.

42 Arvestades hageja ja BASF-i käivate ning turuosade sarnasust, ei oleks hagejale määratud trahvi lähtesumma tohtinud olla suurem kui 14 miljonit eurot.

43 Teiseks leiab hageja, et otsus rikub võrdse kohtlemise põhimõtet esiteks seetõttu, et ilma igasuguse objektiivse põhjusega käsitleb see samaaegselt erinevaid olukordi (hageja ja Roche'i olukordi) ühte moodi ning sarnaseid olukordi (hageja ja BASF-i olukordi) erinevalt, ja teiseks seetõttu, et hageja paigutati B5-vitamiini puudutava kartelli esimesse kategooriasse (trahvi lähtesumma 20 miljonit eurot), samas kui peaaegu analoogsetel asjaoludel paigutati BASF B2-vitamiini puudutava kartelli teise kategooriasse (trahvi lähtesumma 19 miljonit eurot).

44 Viimatimainitu osas rõhutab hageja asjaolu, et 1998. aastal oli tema käive ja turuosa B5-vitamiini maailmaturul väiksem BASF-i käibest ja turuosast B2-vitamiini maailmaturul, mida on viimati nimetatud vitamiini puudutava kartelli osaliste kategooriatesse jagamise eesmärgil otsuses arvesse võetud. Ta märgib muu hulgas, et isegi, kui lähtutaks asjaomase toote ülemaailmsest turuosast rikkumise perioodil — kriteerium, millega otsuses ei arvestatud —, tuleks hageja võrdse kohtlemise põhimõttest lähtudes paigutada B5-vitamiini puudutava rikkumise teise kategoo-

riasse. Hageja toonitab, et rikkumise perioodil oli selle vitamiini osas tema keskmine turuosa (29%) identne BASF-i keskmise turuosaga B2-vitamiini turul seda turgu puudutava rikkumisega hõlmatud perioodil ning et nii tema kui ka BASF jäid neil vastavatel turgudel esimese ja kolmanda ettevõtja vahele.

45 Väite kolmandas osas, mis on formuleeritud kui kolmas võimalus, leiab hageja, et komisjon rikkus raskusastme põhjal arvutatud trahvi lähtesumma määramisel proportsionaalsuse põhimõtet, jättes hageja paigutamata Roche'i ja BASF-i vahele eraldi kategooriasse, lähtesummaga, mis jäänuks Roche'ile ja BASF-ile määratud lähtesummade vahele, kuid samas ligemale BASF-i omale.

46 Hageja märgib, et 14. oktoobri 1998. aasta otsuses 1999/210/EÜ, mis puudutab EÜ asutamislepingu artikli 85 kohaldamismenetlust (juhtum IV/F-3/33.708 — British Sugar plc, juhtum IV/F-3/33.709 — Tate & Lyle plc, juhtum IV/F-3/33.710 — Napier Brown Company Ltd, juhtum IV/F-3/33.711 — James Budgett Sugars Ltd) (EÜT L 76, lk 1, edaspidi „British Sugari otsus”), eristas komisjon trahvi lähtesumma määramiseks raskusastme põhjal kolme tootjate kategooriat. Iseäranis rõhutab hageja, et Tate & Lyle paigutati British Sugari järel teise kategooriasse, olgugi et nende kahe turuosad kahel asjaomasel turul moodustasid üheskoos 90% (tööstuslik ja jaemüügi suhkur Suurbritannias) selliselt, et British Sugarile kuulus 51–54% ja Tate & Lyle'ile 38–40%, ning et nende vastavad konkurentsipositsioonid olid palju lähedasemad, võrreldes kahe teise turul tegutseva ettevõtja positsioonidega, kellele kuulus ühiselt 6–11% turust ja kes paigutati kolmandasse kategooriasse.

47 Kostja on seisukohal, et paigutades hageja koos Roche'iga B5-vitamiini puudutava rikkumise esimesse kategooriasse, ei teinud ta hindamisviga, ei eiranud suuniseid ega rikkunud võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtteid.

Esimese Astme Kohtu hinnang

Esialgsed märkused

- ⁴⁸ Kõigepealt tuleb märkida, et otsuse 655.–775. põhjendusest nähtub, et komisjoni poolt seoses EÜ artikli 81 lõike 1 ja EMP lepingu artikli 53 lõike 1 rikkumistega määratud trahvide aluseks oli määruse nr 17 artikli 15 lõige 2 ja olgugi, et otsuses suunistele otseselt ei viidata, lähtus komisjon trahvisummade määramisel nendes suunistes sätestatud meetodist.
- ⁴⁹ Kuigi komisjonil on iga trahvi summa määramisel kaalutusõigus ja ta ei ole kohustatud kohaldama täpset matemaatilist valemit (Esimese Astme Kohtu 6. aprilli 1995. aasta otsus kohtuasjas T-150/89: Martinelli vs. komisjon, EKL 1995, lk II-1165, punkt 59), ei või ta loobuda endale kehtestatud reeglite täitmisest (vt analoogiline Esimese Astme Kohtu 17. detsembri 1991. aasta otsus kohtuasjas T-7/89: Hercules Chemicals vs. komisjon, EKL 1991, lk II-1711, punkt 53, mis jäeti muutmata Euroopa Kohtu 8. juuli 1999. aasta otsusega kohtuasjas C-51/92 P: Hercules Chemicals v. komisjon, EKL 1999, lk I-4235). Kuna suunised kujutavad endast õigusakti, milles kõrgemalseisvaid õigusnorme järgides täpsustatakse kriteeriumid, millest komisjon peab trahvide määramise kaalutusõiguse teostamisel lähtuma, on komisjon kohustatud trahvisummade määramisel arvestama ilmtingimata trahvide arvutamise suuniste sõnastust ja eelkõige asjaolusid, mis on suuniste alusel kohustuslikud (Esimese Astme Kohtu 8. juuli 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-67/00, T-68/00, T-71/00 ja T-78/00: JFE Engineering jt vs. komisjon, EKL 2004, lk II-2501, punkt 537).
- ⁵⁰ Suunistes sätestatud meetodi kohaselt lähtub komisjon asjaomastele ettevõtjatele määratavate trahvisummade arvutamisel summast, mis on kindlaks määratud rikkumise raskusastme põhjal. Rikkumise raskuse hindamisel tuleb arvesse võtta

selle laadi, tegelikku mõju turule, kui seda saab mõõta, ja asjakohase geograafilise turu suurust (punkti 1A esimene lõik). Rikkumised jagunevad kolme kategooriasse: „kerged rikkumised”, mille eest on ette nähtud trahvisumma 1000 eurot – 1 miljon eurot, „rasked rikkumised”, mille eest on ette nähtud trahvisumma 1–20 miljonit eurot, ja „väga rasked rikkumised”, mille eest on ette nähtud trahvisumma rohkem kui 20 miljonit eurot (punkti 1A teise lõigu esimene kuni kolmas taane). Suuniste kohaselt võimaldab iga kategoorias väljapakutud trahviastmik rakendada ettevõtjate suhtes erinevat kohtlemist vastavalt toimepandud rikkumise laadile (punkti 1A kolmas lõik). Samuti on suuniste kohaselt vaja arvesse võtta rikkujate tegelikku majanduslikku suutlikkust põhjustada olulist kahju muudele turuosalistele, eeskätt tarbijatele, ja määrata trahvi suurus nii, et sellel oleks piisavalt hoiatav mõju (punkti 1A neljas lõik).

- 51 Suuniste kohaselt võib mõnel juhul osutada vajalikuks kasutada kõigis kolmes määratletud rikkumiste kategoorias kindlaksmääratud summade puhul kaalutegureid, et võtta arvesse iga ettevõtja tegevuse konkreetset kaalu ja seega tegelikku mõju konkurentsile, eeskätt juhul, kui samalaadseid rikkumisi toimepaneivate ettevõtjate suurus erineb üksteisest oluliselt, ja seega kohandada põhisumma lähtesummat vastavalt iga ettevõtja spetsiifilistele tunnustele (punkti 1A kuues lõik).

- 52 Käesolevas asjas ei vaidlusta hageja talle otsuses ette heidetud B5-vitamiini puudutava rikkumise väga rasket iseloomu ega kaalutlusi, millele tuginedes komisjon rikkumise väga raske iseloomu sedastas, ja mis puudutasid selle rikkumise laadi, tegelikku mõju turule ja asjaomase geograafilise turu suurust (otsuse 662.–674. põhjendus).

- 53 Samuti ei sea hageja kahtluse alla komisjoni poolt antud asjas aluseks võetud kriteeriumit (675. põhjendus), millest lähtuvalt võeti trahvi lähtesumma määramisel arvesse erinevate puudutatud vitamiiniturgude suurust. Seda kriteeriumit rakendati peamiselt nii, et viitega iga asjaomase turu suurusele kohandati esimese ettevõtjate kategooriaga, mille komisjon moodustas iga rikkumise jaoks, seotud trahvi lähtesummat.
- 54 Käesoleva väitega esitatud hageja kriitika käsitleb B5-vitamiini puudutava kartelli osapoolte erinevat kohtlemist suuniste punkti 1A neljanda ja kuuenda lõigu alusel individuaalsete lähtesummade määramisel.
- 55 Otsuse 679.–681. põhjendusest tuleneb, et antud juhul kohtles komisjon ettevõtjaid erinevalt, lähtudes ettevõtjate kategooriatesse jagamise meetodist, et ta kohaldas kategooriatesse jagamise kriteeriumina ettevõtjate suhtelist tähtsust asjaomasel turul ja et selle kriteeriumi kohaldamiseks kasutas ta kõnealuse toote ülemaailmset käivet puudutavaid andmeid.
- 56 Hageja ei vaidlusta põhimõtet, mille kohaselt jagati kartelli osalised mitmesse kategooriasse ja määrati samasse kategooriasse kuuluvatele ettevõtjatele sama suur trahvi lähtesumma. Küll aga vaidlustab ta enda paigutamise esimesse kategooriasse koos Roche'iga, samas kui BASF paigutati teise kategooriasse. Peamises nõudes leiab hageja, et teda oleks pidanud paigutatama kolmandasse kategooriasse Roche'i ja BASF-i järel (väite esimene osa), teise võimalusena, et teda oleks pidanud paigutatama teise kategooriasse koos BASF-iga (väite teine osa), ning kolmanda võimalusena, et teda oleks pidanud paigutatama vahepealsesse kategooriasse Roche'i ja BASF-i vahele (väite kolmas osa).

Väite esimene osa

- 57 Käesoleva väite esimeses osas heidab hageja komisjonile ette seda, et B5-vitamiini puudutava kartelli osapoolte jagamisel kategooriatesse tegi komisjon ilmse hindamisvea ja rikkus suuniste punkti 1A neljandas lõigus sätestatud kriteeriumit tegeliku majandusliku suutlikkuse kohta põhjustada olulist kahju muudele turuosalistele. Komisjon ei võtnud arvesse kahte asjaolu, mis on kolme asjaomase ettevõtja nimetatud suutlikkuse võrdlemisel hageja arvates väga olulised: esiteks asjaolu, et Roche ja BASE, olles vertikaalselt integreeritud, olid B5-vitamiini hinda tõstes suutelised vähendama oma konkurentide marginaale premiksiste tootmisahela järgneval turul; teiseks asjaolu, et need samad ettevõtjad, tootes ulatuslikku valikut vitamiine, olid suutelised B5-vitamiini turul pakkuma turuhinnast madalamat hinda, ristsubsideerides sellest tulenevat kahjumit teiste vitamiinide kõrgete hindadega.
- 58 Siinkohal tuleb märkida, et „rikkujate tegeliku majandusliku suutlikkuse põhjustada olulist kahju muudele turuosalistele, eeskätt tarbijatele” analüüs — mida komisjon on rikkumise raskusastme hindamise „vajaliku” osana vastavalt suuniste punkti 1A neljandale lõigule kohustatud läbi viima — eeldab hinnangut asjaomaste ettevõtjate tegelikule tähtsusele kahjustatud turul, st nende mõjule sellel turul. Selles kontekstis on ettevõtjate turuosad teatud turul, hinnatuna koguse või väärtuse seisukohast, oluline tegur, kuna need võimaldavad kindlaks määrata iga ettevõtja suhtelise tähtsuse sellel turul (vt selle kohta Euroopa Kohtu 17. detsembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-185/95 P: Baustahlgewebe vs. komisjon, EKL 1998, lk I-8417, punkt 139, ja Esimese Astme Kohtu 9. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas T-220/00: Cheil Jedang vs. komisjon, EKL 2003, lk II-2473, punkt 88).
- 59 Hageja ei vaidlusta, et suuniste punkti 1A neljanda lõigu kohaldamisel tuleb käesolevas asjas arvesse võtta nii ettevõtjate suhtelist tähtsust asjaomasel turul kui ka B5-vitamiini ülemaailmse turu käivet või vastavaid turuosasid. Ta vaidlustab

käesoleva väite esimeses osas üksnes selle, et komisjon ei võtnud arvesse Roche'i ja BASF-i vertikaalset integreerumist ega nende vitamiinivaliku ulatust.

⁶⁰ Selles osas vastab tõele, et ettevõtja turuosa näitab tema ligikaudset mõju sellel turul ja et — nagu see on näiteks turgu valitseva seisundi analüüsi puhul EÜ artikli 82 tähenduses — muud tegurid võivad omada tähtsust selleks, et mõista selle mõju ulatust täielikumalt ja täpsemalt (Euroopa Kohtu 13. veebruari 1979. aasta otsus kohtuasjas 85/76: Hoffmann-La Roche vs. komisjon, EKL 1979, lk 461, punkt 48).

⁶¹ Vaatamata sellele peab tõdema, et rikkumise raskuse hindamiseks ja trahvi lähtesumma määramiseks võib komisjon rikkujate poolt muudele turuosalistele olulise kahju põhjustamise tegeliku majandusliku suutlikkuse hindamisel võtta aluseks andmed, mis puudutavad käivet ja turuosasid asjaomasel turul, välja arvatud juhul, kui erilised asjaolud, nagu näiteks turgu iseloomustavad näitajad, on sellised, mis tuntavalt vähendavad nende andmete tähtsust ja tingivad ettevõtjate mõju hindamisel sellele turule võtma arvesse muid asjassepuutuvaid tegureid.

⁶² Hageja — kes lisaks tunnistas ka kohtuistungil, et B5-vitamiinide ülemaailmse käibe alusel kategooriatesse jagamine kuulus komisjoni kaalutusõiguse hulka — ei ole antud juhul sellistele erilistele asjaoludele viidanud.

63 Kuigi vertikaalne integreerumine ja tootevaliku suurus võivad mõnel juhul olla asjassepüütavad tegurid, et hinnata mõju, mis ettevõtjal turul on, ja anda täiendavaid viiteid mõju kohta seoses turuosadega (vt näitena vertikaalse integratsiooni kohta Euroopa Kohtu 14. veebruari 1978. aasta otsus kohtuasjas 27/76: *United Brands vs. komisjon*, EKL 1978, lk 207, punktid 67–72 ja 78–81, ning tootevaliku suuruse kohta Euroopa Kohtu 9. novembri 1983. aasta otsus kohtuasjas 322/81: *Michelin vs. komisjon*, EKL 1983, lk 3461, punktid 55 ja 56), tuleb tõdeda, et antud asjas ei tõenda argumendid, milles hageja tugineb Roche'i ja BASF-i vertikaalsele integratsioonile ja tootevaliku suurusele, et nimetatud ettevõtjad omasid sellel turul erilisi ja olulisi konkurentsieeliseid.

64 Nii piirdub vertikaalse integratsiooni osas hageja väitega, et Roche ja BASF võisid B5-vitamiini hinda tõstes vähendada seda vitamiini ostvate ja Roche'i ning BASF-iga premiksiste tootmisahelas järgneval turul konkureerivate premiksitootjate marginaale. Siinkohal tuleb toonitada, et B5-vitamiini tarnijana oli seda võimalik teha ka hagejal, küll aga selle erinevusega, et kuna ta premiksiturul aktiivselt ei tegutsenud, ei saanud ta seda ära kasutada, et oma positsiooni sellel tootmisahela järgneval turul tugevdada. Samas toob see erinevus esile pigem ajendid, mis neil kolmel tootjal oleks võinud B5-vitamiini hinna tõstmiseks olla, ja mitte mõju, mis neil sellele kaubaturule oli.

65 Pakutavate vitamiinide valiku suurusele viidates leiab hageja, et Roche'il ja BASF-il oli võimalik tänu teiste vitamiinide turgudelt, mis moodustavad erinevad, kuid tihedalt seotud turud, saadavale tulule kohaldada B5-vitamiinile turuhinnast madalamat hinda. Selles osas on piisav, kui märkida, et võimet kohaldada turuhinnast madalamaid hindu ei saa eeldada vaid fakti põhjal, et asjaomane ettevõtja toodab suuremat valikut kõrvaltooteid kui tema konkurendid. Peale selle, kuna hageja väidab oma põhjendustes, et ta toodab üksnes kahte liiki vitamiine, tuleb siinkohal kindlasti märkida — nagu tuleneb otsuse 107. ja 108. põhjendusest —, et hageja tootmine ei piirdunud B5- ja B6-vitamiinidega, vaid hõlmas „laia valikut retseptiravimeid, käsimüügis olevaid tervisetootmeid ja veterinaartootmeid”, ja et aastal

1998, mis oli viimane B5-vitamiini puudutava rikkumise terve kalendriaasta, ulatus tema kogumüük 1 920 miljoni eküüni, millest otsuse 123. põhjenduses esitatud tabeli kohaselt üksnes 43 miljonit moodustas B5-vitamiini müük. Hageja ei ole ka mingil moel selgitanud, miks mingi toote võimalikku hinnasõda võiks ristsubsideerida ainult kõrvaltoodete müügist saadava tulu arvelt.

- ⁶⁶ Neid asjaolusid arvestades ei ole hageja tõendanud, et jättes B5-vitamiini puudutava kartelli osaliste kategooriatesse jagamisel arvestamata Roche'i ja BASF-i olemasoluga premiksiturul ja mitmetel vitamiinitoodete turgudel, on komisjon teinud ilmse hindamisvea või rikkunud suuniseid. Seega tuleb käesoleva väite esimene osa tagasi lükata.

Väite teine ja kolmas osa

- ⁶⁷ Käesoleva väite teises osas leiab hageja, et otsuses esitatud kriteeriumi kohaldamisel, millele vastavalt tuleb asjaomase kartelli osaliste suhtelist tähtsust turul hinnata asjaomase toote ülemaailmset käivet ja ülemaailmseid turuosi rikkumise viimasel tervel kalendriaastal puudutava teabe alusel, oleks komisjon pidanud paigutama Daiichi teise kategooriasse koos BASF-iga. Tema paigutamine esimesse kategooriasse koos Roche'iga tuleneb ilmsest hindamisveast ja on vastuolus võrdse kohtlemise põhimõttega.
- ⁶⁸ Siinkohal tuleb esile tuua, et hageja etteheited põhinevad suures osas ekslikul eeldusel, et komisjon on otsuses ettevõtjate suhtelist tähtsust asjaomasel turul hinnanud 1998. aastat puudutavate andmete alusel.

- 69 Vastab tõele, et otsuse 681. põhjenduses märkis komisjon, et ta arvestas „asjaomase toote ülemaailmset käivet rikkumise viimasel tervel kalendriaastal”, ehk B5-vitamiini puhul aastal 1998.
- 70 Vaatamata sellele tundub aga otsuse muude punktide valguses — ja kostja kinnitas seda ka oma vastuses Esimese Astme Kohtu poolt menetlust korraldavate meetmete raames esitatud kirjalikule küsimusele —, et ettevõtjate paigutamiseks kategooriatesse iga erineva rikkumise osas, mille suhtes otsuses kategooriad loodi, lähtus komisjon tegelikkuses ettevõtjate ülemaailmsetest turuosadest kogu rikkumise perioodil.
- 71 Otsuse 682. põhjenduses täpsustatakse, et „asjakohased tegurid tootjate paigutamiseks erinevatesse kategooriatesse” on „iga vitamiini osas eraldi” välja toodud 683.–696. põhjenduses.
- 72 Põhjendustest nähtub, et A-, E-, B2-, B5-, C- ja D3-vitamiine puudutavate rikkumiste osas koostas komisjon „turul ettevõtjate suhtelise tähtsuse kriteeriumi alusel” kaks kategooriat ja määras lähtesummad „neid kategooriaid arvesse võttes”. Selleks, et paigutada ettevõtja iga rikkumise osas kas esimesse või teise kategooriasse, tugines komisjon turuosasid puudutavatele andmetele. Samas nähtub otsuse 691. ja 693. põhjenduses esitatud andmetest, et nende turuosade kindlaksmääramisel ei olnud aluseks võetud kõnealuse toote ülemaailmset käivet rikkumise viimase terve aasta jooksul (esitatud otsuse 123. põhjenduses asuva tabeli, mis puudutab erinevaid vitamiinitoodete turge, teises tulbas sulgudest väljaspool), vaid tegemist oli ettevõtjate keskmiste turuosadega sisuliselt kogu rikkumise perioodi jooksul (need keskmised turuosad on need, mis on esitatud nimetatud tabeli teises tulbas sulgude sees).

- 73 Nendel asjaoludel tuleb tõdeda, et kuna otsuse 681. põhjenduses esinev viide rikkumise viimasele tervele kalendriaastale on tekkinud trükivea tõttu, ei tule viitega arvestada ja see ei kuulu seega ettevõtjate ühte või teise kategooriasse paigutamise aluseks olevate põhjenduste hulka.
- 74 Lisaks sellele tuleb märkida, et hageja ei ole esitanud mingit vastuväidet selle kohta, et ettevõtjate kategooriatesse jagamiseks nende suhtelise tähtsuse alusel asjaomasel turul tuleb võtta arvesse kogu rikkumise perioodi puudutavaid andmeid. Peale selle ei saa nimetatud andmete asjakohasust tõsiseltvõetavalt vaidlustada, kuna komisjon pidi hindama iga ettevõtja poolt mitme aasta jooksul toime pandud rikkumise raskust. Märkides kohtule esitatud dokumentides, et otsuses ei põhinenud kategooriatesse jagamine rikkumise kogu perioodi puudutavatel andmetel, väitis hageja, vaidlustamata nende andmete õigsust, et nende andmete arvesse võtmine viib ikkagi järelduseni, et võrdse kohtlemise põhimõte nõuab tema paigutamist teise kategooriasse koos BASF-iga (vt täpsemalt eespool punkt 44).
- 75 Kohtuistungil avaldas hageja kahtlust, et otsuses esitatud arvud ettevõtjate turuosade kohta rikkumise kogu perioodil ei ole usaldusväärsed. Rõhutades, et nende arvude allikas ei ole teada, kuna komisjonile neid keegi esitanud ei ole, märgib hageja, et tegemist oli pelgalt komisjoni hinnangutega, mida kontrollimise võimaluse puudumisel usaldusväärsete tõenditena käsitleda ei saa.
- 76 See vastuväide on esitatud hilinenult ja on seega Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 48 lõike 2 kohaselt vastuvõetamatu. Hageja oleks võinud selle esitada juba hagiavalduses, milles ta aga vastupidi tugines just andmetele, mis puudutasid kogu rikkumise perioodi — täpsemalt turuosadele EMP-s ajavahemikul 1991–1998, mis on esitatud otsuse 123. põhjenduses toodud B5-vitamiini puudutava tabeli

kolmandas tulbas —, et toetada käesoleva väite teises osas esitatud argumenti ilmse hindamisvea kohta (vt eespool punkt 41). Igal juhul, isegi eeldades, et see vastuväide on vastuvõetav, ei saa seda arvesse võtta, kuna hageja piirdub nimetatud andmete usaldusväärsuse ebamäärase kritiseerimisega, esitamata vähimatki tõendit, mis võimaldaks nende andmete täpsuses kahelda.

77 Eelnevast tuleneb, et argumendid, milles hageja käesoleva väite teises osas tugineb B5-vitamiini kartelli osaliste 1998. aasta ülemaailmsete käivate, ülemaailmsete turuosade, EMP käivate ja käivate EMP turgudel järjestikusele võrdlemisele, tuleb tagasi lükata (vt eespool punktid 38–41).

78 Hageja poolt samas kontekstis rikkumise perioodi 1991–1998 kohta tehtud EMP turuosade võrdlus (vt eespool punkt 41) ei ole samuti asjakohane, kuna hageja ei vaidlusta komisjoni valikut lähtuda antud asjas lähtesummade määramise staadiumis ettevõtjate erinevaks kohtlemiseks asjassepuutuvate vitamiinitoodete ülemaailmsetest käivetest või turuosadest. Sellist valikut ei saa keelata, arvestades esiteks asjaomase geograafilise turu ülemaailmset ulatust (vt otsuse 73. põhjendus), mida hageja vaidlustanud ei ole, ja teiseks kartelli enda ülemaailmset ulatust. Peale selle võib täheldada, et kartelli eesmärk oli eelkõige ülemaailmsete ja regionaalsete müügikvootide (sealhulgas Euroopa kvoodid) jagamine erinevate osaliste vahel (vt otsuse 301. ja 305. põhjendus), mis oleks ainult EMP käivate või turuosade arvessevõtmise muutnud vähe asjassepuutuvaks isegi siis, kui asjaomase kaubaturu geograafiline ulatus oleks piirdunud EMP territooriumiga (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 29. aprilli 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-236/01, T-239/01, T-244/01–T-246/01, T-251/01 ja T-252/01: Tokai Carbon jt vs. komisjon, EKL 2004, lk II-1181, punktid 195–200).

- 79 Peab tõdema, et hageja ei väida, et õige hinnang ettevõtjate suhtelisele tähtsusele B5-vitamiini maailmaturul ülemaailmsete turuosade valguses, mis neil olid kogu rikkumise perioodil, nõudnuks tema paigutamist teise kategooriasse koos BASF-iga. Vastupidi, ta on ise pidanud tunnistama, et nende andmete alusel oli tema positsioon (29%) lähemal, kuigi ainult ühe protsendipunkti võrra, Roche'i positsioonile (36%) kui BASF-i omale (21%) (vt eespool punkt 41).
- 80 Hageja ei ole järelikult tõendanud, et jättes ta paigutamata teise kategooriasse koos BASF-iga, tegi komisjon ilmse hindamisvea.
- 81 Järgnevalt tuleb ühiselt uurida käesoleva väite teises osas esitatud etteheidet võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise kohta ja käesoleva väite kolmandas osas esitatud etteheidet proportsionaalsuse põhimõtte rikkumise kohta. Neid etteheiteid uuritakse üksnes määral, mil need on kehtivad, ehk teisisõnu ulatuses, mil need põhinevad teise võimalusena esitatud andmetel asjaomaste ettevõtjate ülemaailmsete turuosade kohta kogu rikkumise perioodil.
- 82 Võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist näeb hageja asjaolus, et B5-vitamiini puudutava rikkumise osas paigutati ta esimesse kategooriasse koos Roche'iga, kuigi tema olukord ei olnud selle ettevõtja olukorraga võrreldav, ja et teda koheldi BASF-ist erinevalt, olgugi et BASF-i olukord oli tema omaga võrreldav. Muu hulgas rikuti võrdse kohtlemise põhimõtet ka seetõttu, et BASF paigutati B2-vitamiini puudutava rikkumise suhtes teise kategooriasse, kuigi tema olukord oli selle rikkumise osas võrreldav hageja olukorraga B5-vitamiini puudutavas rikkumises (vt eespool punkt 44). Proportsionaalsuse põhimõtte rikkumine tulenes sellest, et hagejat ei paigutatud eraldi kategooriasse Roche'i ja BASF-i vahel.

- 83 Siinkohal tuleb esile tõsta asjaolu, et hageja ei vaidlusta meetodit, kuidas kartelli osalisi trahvide lähtesummade määramise staadiumis ettevõtjate erinevaks kohtlemiseks kategooriatesse jagatakse. Sellest meetodist tulenevalt, mille põhimõtte õigsust on Esimese Astme Kohus oma praktikas ka kinnitanud, olgugi et see ei arvesta erinevusi samasse kategooriasse paigutatud ettevõtjate suuruste vahel (Esimese Astme Kohtu 19. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas T-213/00: CMA CGM jt vs. komisjon, EKL 2003, lk II-913, punkt 385, ja eespool viidatud kohtuotsus Tokai Carbon jt vs. komisjon, punkt 217), määratakse samasse kategooriasse paigutatud ettevõtjatele kindla suurusega trahvi lähtesumma.
- 84 On tösi, et kategooriatesse jagamisel tuleb järgida võrdse kohtlemise põhimõtet, mille kohaselt on keelatud kohelda võrreldavaid olukordi erinevalt ja erinevaid olukordi ühetaoliselt, välja arvatud kui selline kohtlemine on objektiivselt põhjendatud. Lisaks peab kohtupraktika kohaselt trahvisumma olema vähemalt proportsionaalne nende asjaoludega, mis võeti arvesse rikkumise raskusastme hindamisel (vt eespool viidatud kohtuotsus Tokai Carbon jt vs. komisjon, punkt 219, ja selles viidatud kohtupraktika).
- 85 Selleks, et teha kindlaks, kas kartelli osaliste jagamine kategooriatesse vastab võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtetele, peab Esimese Astme Kohus komisjoni selle valdkonna kaalutusõiguse teostamise seaduslikkuse kontrollimise raames üksnes kontrollima, kas see jagamine on järjekindel ja objektiivselt õigustatud (eespool viidatud kohtuotsus CMA CGM jt vs. komisjon, punktid 406 ja 416, ning eespool viidatud kohtuotsus Tokai Carbon jt vs. komisjon, punktid 220 ja 222), ning ei tohi komisjoni hinnangut kohe enda omaga asendada.
- 86 Antud asjas, jättes kõrvale beetakaroteeni ja karotinoide puudutavad rikkumised, mille osas komisjon leidis, et puudub vajadus kategooriaid moodustada (vt otsuse 695. ja 696. põhjendus), jagas komisjon iga otsuses sedastatud rikkumise suhtes ettevõtjad kahte kategooriasse: esimene kategooria, mis sisaldas asjaomase vitamiini

peamist tootjat või peamisi tootjaid maailmaturul, ja teine kategooria, mis sisaldas muud (muid) selle vitamiini tootjat (tootjaid), „kelle turuosad olid tuntavalt väiksemad” (vt otsuse 683., 685., 687., 689., 691. ja 693. põhjendus).

⁸⁷ Tuleb tõdeda, et peamiste tootjate ja muude tootjate jagamine kahte kategooriasse on mõistlik viis võtmaks lähtesumma määramisel arvesse nende suhtelist tähtsust turul, välja arvatud juhul, kui see toob kaasa asjaomaste turgude esindatuse olulise moonutamise. Seda järeldust ei sea kahtluse alla asjaolu, et British Sugari otsuses (eespool punkt 46) juhendus komisjon oma laia kaalutlusõigust kasutades teisest jagamise meetodist, moodustades kahe kategooria asemel kolm kategooriat, kuna ettevõtjate arv, keda see otsus puudutas, ja ka nende turuosade jagunemine olid käesolevat asja iseloomustavate näitajatega võrreldes erinevad.

⁸⁸ Mis puudutab otsuses järgitud jagamise meetodi rakendamist iga rikkumise suhtes, siis jagas komisjon, tuginedes ülemaailmsetele turuosadele, mis otseselt tuletati tootega seotud ülemaailmsest käibest kogu rikkumise perioodil, ettevõtjad kahte eespool mainitud kategooriasse järgmiselt:

Vitamiinid	1. kategooria Peamine tootja või peamised tootjad (turuosa)	2. kategooria Muu tootja või muud tootjad (turuosa)
A-vitamiin	44%	32% - 20%
E-vitamiin	43% - 29%	14% - 10%
B2-vitamiin	47%	29% - 12%
B5-vitamiin	36% - 29%	21%
C-vitamiin	40% - 24%	8% - 6%
D3-vitamiin	40% - 32%	1% - 9%

89 Nendest andmetest nähtub, et komisjon paigutas künnise alati sinna, kus erinevus oli kõige suurem, isegi juhul, kui vahe oli üks protsendipunkt. Peamiste tootjate kategooria piirdus vaid ühe ettevõtjaga siis, kui sellel ettevõtjal oli väga suur turuosa (44% ja 47%). Tõsi, 29% turuosa käsitleti nii esimesse kui ka teise kategooriasse kuuluvana, kuid sellise turuosaga ettevõtja suhteline positsioon oli erinev: teise kategooriasse paigutamine vastas 18-protsendipunktilisele erinevusele võrreldes peamise tootjaga (B2-vitamiin) ning üksnes 7- ja 14-punktiline erinevus tähendas paigutamist esimesse kategooriasse (B5- ja E-vitamiinid). Ainus juhtum, kus 24% turuosa õigustas ettevõtja paigutamist „peamise tootja” kategooriasse (C-vitamiin), oli seotud vaid 16-protsendipunktilise erinevusega turuliidrist ning muude tootjate väga nõrga positsiooniga turul (8 ja 6%).

90 Täpsemalt, B5-vitamiini puudutava rikkumise osas võimaldas Roche’i – suurim tootja – ja hageja vaheline väike erinevus (7 protsendipunkti), arvestades Roche’i mitte eriti suurt turuosa, komisjonil järjekindlalt ja objektiivselt ning seega rikkumata võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtteid kohelda hagejat „peamise tootjana” samamoodi kui suurimat tootjat ja erinevalt kolmandast tootjast BASF-ist ning sellest tulenevalt määrata hagejale Roche’iga võrdne lähtesumma, mis oli suurem BASF-ile määratud lähtesummast.

91 Võrreldes oma olukorda B5-vitamiini puudutavas rikkumises ja BASF-i olukorda B2-vitamiini puudutavas rikkumises, ei ole õige hageja seisukoht, nagu seda kostja ka õigesti märkis, et need olukorrad olid võrreldavad, olgu siis kas põhjendusel, et iga ettevõtja turuosa (29%) oli kogu rikkumise perioodil vastavalt ühel ja teisel turul sama suur või põhjendusel, et need mõlemad kaks ettevõtjat olid vastavalt ühel ja teisel turul peaaegu poolepeal esimese ja kolmanda ettevõtja vahel.

92 Kuna komisjoni ülesanne oli hinnata ettevõtjate suhtelist tähtsust igal turul, ei saa hageja poolt esile toodud kahte asjaolu hinnata turuosade jagunemist arvesse võtmata. See jagunemine ei olnud neil kahel uuritud juhtumil võrreldav. Esiteks oli suurema tootja positsioon B2-vitamiini puudutavas rikkumises selgelt tugevam. Teiseks oli B2-vitamiini puudutava rikkumise puhul BASF-i turuosa (29%, nagu Daiichil B5-vitamiini puhul) ligemal suuruselt kolmanda tootja turuosale (12%) kui suurima tootja omale (47%), selliselt, et üht eraldas teisest vastavalt 17 ja 18 protsendipunkti; seevastu B5-vitamiini puudutava rikkumise osas, nii nagu seda märgiti eespoolpool, oli Daiichi turuosa (29%) ligemal suurima tootja turuosale (Roche, 36%) kui suuruselt kolmanda tootja omale (BASF, 21%), selliselt et üht eraldas teisest vastavalt 7 ja 8 protsendipunkti.

93 Seega isegi juhul, kui EÜ artikli 81 kohaldamise raames võiks võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisele tugineda ka muul juhul, kui sama kartelli osapoolte ebavõrdsel kohtlemisel, tundub asjaolu, et hageja paigutati B5-vitamiini puudutava rikkumise eest erinevasse kategooriasse kui BASF B2-vitamiini puudutava rikkumise eest, olevat objektiivselt põhjendatud ja seega ei riku nimetatud põhimõtet.

94 Järelikult tuleb käesoleva väite teine ja kolmas osa tagasi lükata.

95 Eeltoodud kaalutluste kogumist lähtudes tuleb esimene väide tervikuna tagasi lükata.

2. *Teine väide, mis puudutab kokkulepete hagejapoolse osalise täitmise käsitlemist kergendava asjaoluna*

Poolte argumendid

- 96 Hageja on seisukohal, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, „kohaldas õigust faktide suhtes vääralt” ja rikkus suuniseid, jättes kergendava asjaoluna arvestamata seda, et hageja täitis B5-vitamiini puudutavat kokkulepet üksnes osaliselt, mis õigustab trahvi lähtesumma olulist vähendamist (vt eespool punkt 18).
- 97 Ta meenutab, et suuniste kohaselt käsitletakse „endast rikkumist kujutavate kokkulepete täitmata või tegude tegemata jätmist” kergendava asjaoluna, mille loogilise tagajärjena vähendatakse trahvisummat. See oleks komisjoni hea poliitika, kui ettevõtjale, kes töötas kartellile täies ulatuses või osaliselt vastu, määratakse võrdlemisi väiksem trahv kui ettevõtjale, kes täitis kartelli tingimusi täies ulatuses ja kes seega põhjustas konkurentsile olulisemat kahju.
- 98 Esiteks väidab hageja, et komisjonile 9. juulil 1999 vabatahtlikult saadetud avalduses ja vastuväiteteatise vastuses tõendas ta, et jättes kokkulepitud hinnatõusu kohaldamata või viivitades selle kohaldamisega, vähendas ta selle mõju.
- 99 Teiseks väidab hageja, et ta ei piiranud tootmist, nagu oli kartelli raames kokku lepitud, vaid pigem ületas regulaarselt eelarvet, mis talle Euroopa jaoks ette nähtud oli, suuremas mahu kui Roche või BASF, aidates seeläbi vastata tarbijate nõudlusele ja vähendada survet hindadele. Lisaks sellele eksportis hageja mitme aasta vältel

Euroopasse rohkem D-kaltsiumpantotenaati (puhas pantoteenhape, edaspidi „D-calpan”), kui ta Roche’ile ja BASF-ile kartellisises teabevahetuse raames avaldas.

100 Hageja vaidlustab otsuse 729. põhjenduses esitatud komisjoni järelduse, mille kohaselt käsitlesid kartelli osalised neile määratud koguseid minimaalsete kogustena. B5-vitamiini osas on see järeldus vastuolus hageja 9. juuli 1999. aasta avalduses komisjonile esitatud tõenditega, mis kinnitavad, et määratud koguste näol oli tegemist kvootidega, mida ei tohtinud märkimisväärselt ületada.

101 Kolmandaks, selleks, et toetada oma argumente, mis puudutavad kokkulepete üksnes osalist täitmist, ja tõendada, et tegemist ei olnud püüdega kasutada kartelli enda huvides, vaid pigem püüdega piirata koguseid ja hindasid puudutavate algatuste negatiivset mõju, rõhutab hageja, et tal ei olnud ühtegi otsest majanduslikku põhjust osaleda B5-vitamiini puudutavas koostöös ja see, et ta selles osales, oli tingitud hirmust Roche’i vastuabinõude ees, mille abil oleks Roche võinud üritada teda selle vitamiini turult välja tõrjuda. Hageja väidab, et tema ei soovinud D-calpani hinda eriti tõsta. Esiteks kartis ta, et premiksitootjad hakkavad kasutama Hiinast imporditud D-calpanit või Jaapanist või Ida-Euroopast imporditud DL-kaltsiumpantotenaati (asendustooide, mis sisaldab kuni 45% D-calpanit ja mida kasutatakse üksnes loomasöödas). Teiseks kartis hageja, et sõltumatute premiksitootjate võime konkureerida Roche’i ja BASF-iga premiksitate müügis loomasööda valmistajatele oleks nõrgenenud, kiirendades seeläbi trendi tõrjuda turult kõrvale need tootjad, kes olid hageja peamised kliendid Euroopas müüdavale D-calpanile.

102 Kostja leiab, et ta keeldus otsuses õigesti tunnustamast hageja poolt esile toodud kergendavat asjaolu ning viitab otsuse 728. ja 729. põhjenduses esitatud kaalutlustele

(vt eespool punkt 18). Ta lisab, et suunistes on kergendavate asjaolude hulgas loetletud „endast rikkumist kujutavate kokkulepete täitmata või tegude tegemata jätmine”, ja märgib, et hageja teguviisi ei saa antud juhul sellisena käsitleda, kuna hageja on omaks võtnud, et osaliselt ta kartellis kokku lepitud hinnatõusu rakendas.

Esimese Astme Kohtu hinnang

¹⁰³ Käesoleva väitega nõuab hageja talle määratud trahvi summa vähendamist kokkulepete täitmata jätmise tõttu, mis on suuniste punkti 3 teise taande kohaselt kergendav asjaolu. Hageja täitis kokkuleppeid hindade ja koguste kohta üksnes osaliselt, püüdes niimoodi kergendada nende mõju, kartes, et tema premiksitootjatest kliendid hakkavad kasutama muid tarneallikaid või et väheneb nende klientide konkurentsivõime võrreldes Roche'i ja BASF-iga, mis omakorda oleks tähendanud nende väljatõrjumist premiksiste turult. Kuna komisjon keeldus tema trahvisummat sellel alusel vähendada, tegi ta ilmse hindamisvea ja rikkus suuniseid.

¹⁰⁴ Otsuse 728. põhjenduses viitas komisjon Esimese Astme Kohtu 14. mai 1998. aasta otsusele kohtuasjas T-308/94: Cascades vs. komisjon (EKL 1998, lk II-925, punkt 230), milles Esimese Astme Kohus leidis, et asjaolu, et ettevõtja, kelle osalemine hinnakartellis tuvastati, ei tegutsenud turul nii, nagu konkurentidega kokku lepitati, ei ole tingimata asjaolu, mida tuleks trahvisumma määramisel kergendava asjaoluna arvesse võtta.

¹⁰⁵ Peab märkima, et eespool viidatud kohtuotsuse raames teostas Esimese Astme Kohus kontrolli komisjoni otsuse üle, milles ei kohaldatud suuniseid, kuna see otsus

tehti enne suuniste vastuvõtmist, milles on otseselt ette nähtud, et endast rikkumist kujutava kokkuleppe täitmata jätmist tuleb arvestada kergendava asjaoluna. Nagu juba eespool punktis 49 märgitud, tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et komisjon ei või loobuda endale kehtestatud reeglite täitmisest. Peale selle, kuigi kartelli osaliste vahel kokkulepitud meetmete elluviimise ulatuse aste ühe osalise poolt ei pruugi omada tähendust tema vastutuse olemasolu tuvastamisel, võib ta seda omada vastutuse ulatuse kindlakstegemisel ja seega karistuse määramisel (vt selle kohta Euroopa Kohtu 15. oktoobri 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P — C-252/99 P ja C-254/99 P: Limburgse Vinyl Maatschappij jt vs. komisjon, EKL 2002, lk I-8375, punktid 508–510, ja Euroopa Kohtu 28. juuni 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P, C-208/02 P ja C-213/02 P: Dansk Rørindustri jt vs. komisjon, EKL 2005, lk I-5425, punkt 145).

106 Seega, asudes seisukohale, et ta ei olnud kohustatud hagejale B5-vitamiini puudutavast kartellist tulenevate kohustuste rikkumist kergendava asjaoluna arvesse võtma, rikkus komisjon suuniseid.

107 Samas selleks, et jätta hageja poolt esile toodud kergendav asjaolu tema suhtes kohaldamata, leidis komisjon otsuses veel ka seda, et toimiku materjalidest ei nähtu, et hageja on neid kohustusi tegelikult ka rikkunud, kuna esiteks leppisid kartelli osalised kokku sihthindades ja määrasid oma hinnad sihthindadele võimalikult lähedale ning teiseks oli määratud koguste puhul tegemist minimaalsete kogustega, mille ületamine ei tähendanud seega mingisugust kokkulepete rikkumist.

108 Kui need hinnangud osutuvad asjakohasteks ja põhjendatuteks, on eespool punktis 106 sedastatud suuniste rikkumise argument alusetu, kuna nimetatud kergendava asjaolu kõrvalejätmine komisjoni poolt oleks igal juhul õigustatud suuniste enda alusel, sest hageja ei jätnud antud asjas kokkulepet täitmata.

- 109 Siinkohal tuleb esiteks märkida, et kuigi on tõsi, nagu väidab kostja, et sihthindu puudutavate kokkulepete täitmine ei nõua tingimata täpsete hindade kohaldamist, sest kokkulepped võib täidetuks lugeda, kui pooled määravad oma hinnad selliselt, et saavutataks kokkulepitud eesmärk, ei välista see argument antud juhul iseenesest teiste kartelli osalistega sõlmitud hinnakokkuleppes tulenevate kohustuste rikku-mist hageja poolt, kuna otsusest (vt 304. põhjendus) tuleneb, et B5-vitamiini puudutava kartelli osalised leppisid ühiselt kokku nii sihthinnad („kataloogi” hinnad) kui ka miinimumhinnad.
- 110 Teiseks peab tõdema, et mingitest toimiku materjalidest ei nähtu, et B5-vitamiini puudutava kartelli osalistele määratud eelarveid käsitleti minimaalsete kogustena. Vastupidi, tundub, et need kujutasid endast kvoote, mida ei tohtinud põhimõtteliselt ületada. Otsusest tuleneb, et koos kvootide kehtestamisega jagati kartelli osalistele ka protsentuaalsed turuosad ning et nimetatud eelarved olid mõeldud nende turuosade säilimise tagamiseks (296., 297., 300.–302. ja 305. põhjendus).
- 111 Eespool punktis 107 toodud komisjoni kaalutlused ei ole seega ilmselgelt sellised, mis põhjendaksid tema keeldumist kohaldada hageja suhtes viidatud kergendavat asjaolu.
- 112 Kuna otsuse põhjendused osutusid osaliselt ebaseaduslikeks, tuleb Esimese Astme Kohtul kasutada oma täielikku pädevust EÜ artikli 229 ja määruse nr 17 artikli 17 tähenduses, et teha kindlaks, kas hageja esitatud asjaoludest tulenevalt oleks pidanud endast rikkumist kujutavate kokkulepete täitmata jätmise tõttu tema trahvi vähendama.

- 113 Esimese Astme Kohus leiab, et selleks tuleb kontrollida, kas nimetatud asjaolud tõendavad, et ajavahemikul, mil hageja oli endast rikkumist kujutavate kokkulepetega seotud, hoidus ta tegelikult nende täitmisest, käitudes turul konkureerivalt või vähemalt tõendavad, et ta on selgelt ja märgatavalt rikkunud asjaomase kartelliga kehtestatud kohustusi niivõrd, et see häiris kartelli toimimist.
- 114 Siinkohal tuleb märkida, et toimiku materjalid ei võimalda sellele küsimusele jaatavalt vastata.
- 115 Esiteks, nii nagu seda märgib ka kostja, ei väida hageja, et ta hoidus ebaseaduslike kokkulepete igasugusest tegelikust täitmisest.
- 116 Teiseks, osas, milles hageja tugineb nende kokkulepete osalisele täitmisele, ei kinnita hageja esitatud tõendid, et ta selgelt ja oluliselt rikkus kokkuleppeid niivõrd, et see häiris B5-vitamiini puudutava kartelli toimimist.
- 117 Hinnakokkulepete tegeliku täitmata jätmise kohta toob hageja esiteks välja järgmised asjaolud:
- a) 5. aprillil 1997 teatas Roche rohkem kui 4% hinnatõusust; seevastu hageja Euroopa tütarettevõtja Daiichi Pharmaceutical Europe (edaspidi „DPE”) hinnad hakkasid 1997. aasta aprilli taset ületama alles juulis 1997 ja kogu hinnatõus Roche’iga samale tasemele viidi DPE hindades täielikult sisse alles alates oktoobrist 1997 ehk sisuliselt kuus kuud pärast Roche’i vastavat teadet;

- b) 1997. aasta novembris või 1998. aasta jaanuaris Roche'i ja BASF-iga toimunud kohtumisel seisis hageja edutult vastu BASF-i soovile tõsta hindu Euroopas;
- c) 25. veebruaril 1998 teatas BASF 5% hinnatõusust; DPE hinnad tõusid (vähem kui 5%) seevastu alles mais ja langesid juunis tagasi veebruari tasemele;
- d) hageja ei järginud hinnatõusu, millest BASF teatas aprillis 1998, ega hinnatõusu, millest Roche teatas 13. juunil 1998;
- e) hageja D-calpanit müüdi lõpptarbijatele tavaliselt madalama hinnaga kui kartelli raames kokku lepitud „kataloogi” hind või miinimumhinnad, sest hageja ei kohaldanud hinnatõuse või tegi seda segaselt või viivitusega ning tegi avaldatud hindadele allahindlusi; täpsemalt olid hageja poolt lõpptarbijatele müüdud D-calpani hinnad keskmiselt 10% madalamad kui „kataloogi” hinnad ja madalamad kui miinimumhinnad.

¹¹⁸ Kohe alguses tuleb tagasi lükata alapunktis b toodud asjaolu, mis on sätestatud otsuse 323. põhjenduses, sest see viitab üksnes sellele, et hageja väljendas 1997. aasta novembris või 1998. aasta jaanuaris kartelli osaliste vahel toimunud kohtumisel oma vastuseisu BASF-i soovitud hinnatõusule, kuid see ei näita kuidagi hageja positsiooni, mille ta võis turul tegelikult võtta pärast seda kohtumist.

119 Alapunktis d viidatud asjaolud, mille kohaselt hageja väidetavalt ei järginud hinnatõusu, millest BASF teatas aprillis 1998, ei ole millegagi tõendatud — hageja esitatud tõendid ei võimalda Esimese Astme Kohtul tuvastada isegi sellist hinnatõusu. Hageja sellekohane viide vastuväiteteatise punktile 103 lubab eeldada, et see hinnatõus on ka tegelikult see, millest BASF 25. veebruaril 1998 teatas ja millele viitavad alapunktis c sätestatud asjaolud. Lisaks nähtub sellest samast vastuväiteteatise punktist, et hinnatõus, millest Roche teatas 13. juunil 1998, oli kõigest jätk ja toetus BASF-i 25. veebruari 1998. aasta algatusele. Seega tundub, et kõik alapunktis c ja alapunktis d esitatud asjaolud ei tähenda lõpuks muud kui väga piiratud juhindumist ühest ja samas hinnatõusust, mille algatajateks olid teised kartelli osalised.

120 Kuigi tundub, et tabel, mis puudutab kuu baasil arvatatud DPE keskmisi müügihindu perioodil 1996–1999 (edaspidi „DPE tabel”, mille hageja esitas haldusmenetluse käigus ja mis on lisatud käesoleva kohtuasja toimikusse), kinnitab alapunktis a viidatud asjaolu, muutsid selle tabeli tähenduse oluliselt suhtelisemaks kaks teist dokumenti, mille hageja esitas komisjonile ja mis on lisatud toimikusse ning mis käsitlevad keskmisi kvartalipõhiseid hindu, mida hageja ise rikkumise perioodil lõpptarbivate suhtes Euroopas kohaldas. Need dokumendid — graafik, mis näitab Daiichi keskmiste müügihindade kujunemist Euroopas perioodil 1985–1999, ja tabel, mis puudutab Daiichi kuu ja kvartali baasil arvatatud keskmisi müügihindu Euroopas perioodil 1991–1998 (edaspidi vastavalt „Daiichi graafik” ja „Daiichi tabel”) — näitavad, et nende hindade tase oli märgatavalt kõrgem kui DPE tabelist tulenevate DPE hindade tase. Daiichi graafikust nähtub eelkõige, et hageja enda keskmine hind oli 1997. aasta teise kvartali alguses 36 Saksa marka (DEM), võrreldes DPE tabelis kajastuva DPE sama ajajärgu hinnaga, milleks oli 32,05 Saksa marka. Daiichi tabel näitab omakorda, et hageja keskmine hind oli 1997. aasta teises kvartalis 4,3% kõrgem tema eelmise kvartali keskmisest hinnast, mis tundub igati ühtivat eeldusega, et Daiichi juhendus 4% hinnatõusust, millest Roche teatas 5. aprillil 1997.

121 Olles kohtuistungil palutud selgitada nende hindade erinevat taset ja näidata, miks on asjakohane tugineda käesoleva väite uurimisel kord DPE hindadele, kord Daiichi hindadele, täpsustas hageja, et DPE emaettevõtja jättis talle aeg-ajalt teatava tegevusruumi ja et selleks, et otsustada, kas hinnakokkulepete osaline täitmata jätmine on tõendatud, tuleb arvesse võtta hindu, mida kohaldas emaettevõtja ehk hageja ise. Sellises olukorras ei näita kartelli raames kokku lepitud hindade ja DPE hindade võrdlus tegelikult seda, mil määral hageja B5-vitamiini hinnakokkulepetest juhindus.

122 Alapunktis e sätestatud asjaolu osas tuleneb hageja esitatud alljärgnevast tabelist, mida kostja vaidlustanud ei ole ja mille andmed on võetud otsuse 304., 323. ja 325. põhjendusest ning Daiichi graafikust ja tabelist, et ajavahemikul oktoobrist 1991 kuni 1994. aasta lõpuni olid hageja müügihinnad Euroopas 90–93% kokkulepitud miinimumhindadest:

Kuupäev	„Kataloogi” hinnad Euroopas (DEM)	Miinimumhinnad Euroopas (DEM)	Daiichi keskmised hinnad lõpptarbijatele Euroopas (DEM)
1/10/1991	29,50	28,50	26,00
1/4/1992	32,50	31,00	28,50
1/4/1993	36,50	35,00	32,00
1994	39,00	37,50	35,01
1995	40,00	andmed puuduvad	35,33
1996	andmed puuduvad	andmed puuduvad	34,33
1997	43,00	andmed puuduvad	36,79
1998	46,00	andmed puuduvad	39,98

123 Samas ei tulene toimikust üheselt, et 1994. aasta osas märgitud miinimumhind 37,50 Saksa marka oli kogu selle aasta keskmine. Otsuse 304. põhjenduse valguses ei

ole mingil juhul välistatud, et see arv esindab üksnes konkreetsel ajahetkel kindlaks määratud hinda aastal 1994, näiteks 1. aprillil 1994, nagu nähtub BASF-i 23. juunil 1999 komisjonile saadetud kirjale lisatud dokumendist BASFAG 000301, mistõttu võis selle aasta keskmine miinimumhind olla ka madalam kui 37,50 Saksa marka. Seega võisid hageja keskmised hinnad 1994. aastal olla kõrgemad kui 93% sellest keskmisest miinimumhinnast.

124 Hageja müügihindade ja kokkulepitud miinimumhindade vaheline erinevus ei tundu olevat märkimisväärne ja lisaks puudutab see üksnes kolme aasta ja kolme kuu pikkust perioodi, samas kui kogu rikkumise kestus oli kaheksa aastat (jaanuarist 1991 kuni veebruarini 1999, nagu nähtub otsuse 2., 296.–300., 312., 620. ja 706. põhjendusest, ja mitte septembrist 1991 kuni veebruarini 1999, nagu on trükivea tõttu märgitud otsuse artikli 1 lõike 2 punktis f). Samuti näitab sama tabel, et sel perioodil ühtis hageja müügihindade kujunemine kokkulepitud miinimumhindade kujunemisega ja et kogu rikkumise perioodil ühtis see „kataloogi” hindade kujunemisega väga suures ulatuses.

125 Teiseks, mis puudutab koguseid käsitlevate kokkulepete võimalikku tegelikku täitmata jätmist, väidab hageja esiteks, et ta ületas regulaarselt talle Euroopa jaoks määratud eelarveid palju suuremas ulatuses kui Roche või BASF, ja teiseks, et mitme aasta jooksul eksportis ta Euroopasse rohkem D-calpanit, kui ta Roche'ile ja BASF-ile kartellisises teabevahetuse raames avaldas.

126 Eelarvete ületamise osas peab tõdema — lähtudes alljärgnevast tabelist, mida kostja vaidlustanud ei ole ja mille hageja koostas vastuväiteteatise lisades ning hageja poolt haldusmenetluses komisjonile esitatud dokumentides sisalduvate andmete põhjal —, et ka Roche ja BASF ületasid tihti oma eelarveid ja et hageja eelarve ületamised olid

märkimisväärsed üksnes aastatel 1991–1993, samas kui just aastatel 1991 ja 1992 ületas eelarvet kõige märkimisväärselt Roche:

Aastad	Daiichi eelarve Euroopas*	Daiichi müük Euroopas*	Daiichi indeks**	Roche'i indeks**	BASF-i indeks**
1991	370	411	11%	114%	86%
1992	435	567	130%	116%	102%
1993	470	646	137%	95 %	104 %
1994	635	670	106%	87%	90%
1995	640	607	95%	85%	78%
1996	550	560	102%	102%	121%
1997	585	606	104%	110%	86%
1998	580	438	78%	110%	103%

*: miljonit tonni.

** : avaldatud protsentuaalne müük vastava tootja Euroopa eelarvest.

¹²⁷ Peale selle puudutavad andmed, millele hageja tugineb, eelarveid ja müüki Euroopa tasandil, mitte ülemaailmselt. Hageja avaldustest komisjonile, mis on toodud ka hagiavalduse punktis 88, nähtub, et vastupidiselt maailma tasandi eelarve rohkem kui 2% ületamisele ei toonud kohaliku tasandi eelarvete ületamine kartellisiseselt kaasa mingeid probleeme.

¹²⁸ Asjaolu, et kartellisiseses regulaarse teabevahetuse raames avaldas hageja teistele kartelliosalistele oma tegelikku Euroopa müüki väiksemana näitavaid andmeid — isegi eeldusel, et see on tõendatud —, ei saanud iseenesest omada kergendavat mõju kahjulikele tagajärgedele, mis antud asjas tarbijatele konkurentsi kahjustavatest

kokkulepetest tekkisid. Nimetatud asjaolu võis vaid aidata hagejal varjata ja seega jätkata kartelli raames müügihindade ja -koguste suhtes kokku lepitud tegevusjuhiste rikkumist.

129 Seega ei võimalda käesoleva väite raames hageja poolt esitatud asjaolud, isegi kui neid hinnata nende kogumis, järeldada, et ta selgelt ja oluliselt rikkus kartelli osaliste sõlmitud kokkuleppeid. Igal juhul ei nähtu ühestki toimikus olevast tõendist, et need asjaolud kartelli toimimist mistahes ajahetkel tegelikult häirisid.

130 Sellistel tingimustel ei tule hageja trahvisummat endast rikkumist kujutavate kokkulepete tegeliku täitmata jätmise tõttu vähendada ja seetõttu tuleb tema nõue selles osas rahuldamata jätta.

3. Kolmas väide, mis puudutab koostööteatise kohaldamist

131 Käesolev väide puudutab koostööteatise kohaldamist hageja suhtes (vt eespool punktid 19–22) ja see jaguneb neljaks osaks.

Esimene ja teine osa, mis puudutavad vastavalt koostööteatise punktide B ja C kohaldamist

132 Käesoleva väite esimeses ja teises osas väidab hageja, et komisjon oleks pidanud koostööteatise punkti B alusel ta trahvi maksmisest täielikult vabastama või

vähendama trahvi vähemalt 75%, või teise võimalusena koostööteatise punkti C alusel vähendama trahvi 50–75%.

Poolte argumendid

— Väite esimene osa

¹³³ Käesoleva väite esimeses osas leiab hageja, et komisjon tegi ilmse hindamisvea, „kohaldas õigust faktide suhtes vääralt” ja rikkus koostööteatist, jättes ta trahvi maksmisest täielikult vabastamata või jättes koostööteatise punkti B alusel trahvisumma olulisel määral, s.o 75–100% vähendamata. Hageja on seisukohal, et ta täitis kõik selles punktis sätestatud tingimused.

¹³⁴ Täpsemalt punkti B alapunktis b sätestatud tingimuse osas, milles nõutakse, et ettevõtja „esitaks esimesena määravaid tõendeid, mis tõendavad kartelli olemasolu”, väidab hageja, et ajal, mil ta esitas komisjonile andmeid B5-vitamiini kartelli kohta, ei olnud komisjonil veel piisavalt teavet, et tõendada rikkumise olemasolu.

¹³⁵ Hageja meenutab, et oma 7. juuni 2000. aasta otsuses 2001/418/EÜ EÜ artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 kohaldamise menetluse kohta (Juhtum COMP/36.545/F3 — Aminohapped) (EÜT 2001, L 152, lk 24), leidis komisjon, et tõendid on määravad koostööteatise punkti B alapunkti b tähenduses siis, kui need on „iseenesest piisavad, et tuvastada kartelli olemasolu”. Selleks, et konkreetsete tõendite abil rikkumine tuvastada, peavad need hageja seisukohalt puudutama ja kirjeldama kartelli

olemuslikke osi, st: andmed äriühingute kohta ja rikkumises osalevate isikute nimed ja ametikohad üksikasjalikud andmed osalejate mistahes kokkupuudete või kohtumiste kohta, üksikasjalikud andmed iga kohtumise arutelu teema ja iga ühise tegutsemise kohta, kartelli peamine toimemehhanism või *modus operandi* (näiteks kohtumiste sagedus, järelevalvesüsteemi olemasolu, kokkuleppeid jälgivad struktuurid või organid), rikkumise kestus.

- 136 Hageja tõstab esile, et enne tema 9. juuli 1999. aasta avaldust Roche'i ja BASF-i esitatud tõendid B5-vitamiini kartelli kohta sisalduvad Roche'i 22. juuni 1999. aasta kirjas komisjonile, mis lisati haldustoimikusse 24. juunil 1999, ja kahes BASF-i esitatud dokumendis, mis lisati samasse toimikusse vastavalt 15. ja 25. juunil 1999. Samas leiab hageja, et neid tõendeid ei saa mingil juhul pidada määravaiks.

- 137 Iseäranis väidab hageja, et tõendid, mille Roche esitas 24. juunil 1999, sisaldasid dokumente statistiliste andmetega perioodi 1995–1998 kohta. Samas, kuna kõnealune rikkumine vältas jaanuarist 1991 kuni veebruarini 1999, ei saa järeldada, et need tõendid näitasid rikkumise kestust. Samuti ei kirjeldanud need tõendid kartelli toimemehhanismi: need ei viita kordagi hindu puudutavale koordineeritud tegevusele ja viitavad „kokkulepitud turuosadele” üksnes ebamääraselt, andmata teavet konkreetsetest kohtumistest, nende toimumise kohtadest, kuupäevadest või osalejatest. Hageja on seisukohal, et tõendid, mis BASF esitas 15. ja 25. juunil 1999, olid mõneti detailsemad kui need, mis 1999. aasta juunis esitas Roche, kuid nagu viimasedki, ebatäielikud eelkõige osas, mis puudutas rikkumise kestust. Nendest nähtub, et „kokkulepet” arutati esimest korda aastal 1992 ja et „Calpani puudutavad kokkulepped” lõppesid 1998. aasta lõpus või ligikaudu selle lõpus.

138 Samas märgib hageja, et tal puudus juurdepääs BASF-i teabe sellele osale, mis sisaldas ärisaladust. Leides, et „on ülimalt vähetõenäoline, et see salastatud teave muudaks BASF-i tõendid „määravaiks””, palub hageja Esimese Astme Kohtul kohustada menetlust korraldavate meetmete raames komisjoni esitama kohtule eespoolviidatud BASF-i dokumentide terviklik versioon ja kinnitama, et teave, millele hagejal puudus juurdepääs, ei muutnud BASF-i esitatud tõendeid määravaiks.

139 Need tõendid, mille hageja esitas komisjonile 9. juulil 1999, olid seevastu määravad, võttes arvesse nende täielikkust ja detailsust. Eelkõige võimaldasid need tõendid komisjonil tuvastada kartelli kujunemisloo ja ülesehituse, selle toimemehhanismi, eelarveliste kohanduste ajakava ja mehhanismi, kohtumiste üksikasjad, kartelli toimimise aastatel 1991–1997 ning selle kestuse. Hageja esitatud tõendite määravat laadi kinnitab ka asjaolu, et otsuses rikkumise kirjeldamiseks tugines komisjon peaaegu eranditult just nendele tõenditele (Esimese Astme Kohtu 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-317/94: Weig vs. komisjon, EKL 1998, lk II-1235, punkt 288). Otsuse selles osas, milles kirjeldatakse B5-vitamiini puudutavat kartelli (292.–329. põhjendus), viidatakse hageja esitatud väljavõtetele, avaldustele ja dokumentidele ligikaudu kaksikümmend korda, samas kui BASF-i esitatud avaldustele ja dokumentidele viidatakse kõigest kaks korda ja Roche'i ühele avaldusele üksainus kord.

140 Hageja märgib, et otsuses ei põhjendanud komisjon iga karistuse kaasa toonud kartelli puhul eraldi, miks olid Roche'i ja BASF-i esitatud tõendid määravad. Pigem andis komisjon „üldise määratluse, mis puudutas Roche'i ja BASF-i seisukohti iga eraldiseisva vitamiinikartelli kohta”. Sellise üldise lähenemisviisi valguses tuleb kindlaks teha, kas komisjon tegutses õigesti, hinnates ja kvalifitseerides Roche'i ja BASF-i juunis 1999 esitatud tõendid B5-vitamiini puudutava rikkumise tõendamisel määravaiks. Seega palub hageja Esimese Astme Kohtul uurida neid tõendeid uuesti ning võrrelda neid „üksikasjalike, igakülgsete ja vabatahtlikult esitatud” tõenditega, mille hageja esitas 9. juulil 1999.

141 Kostja ei ole nõus, et hageja suhtes võiks kohaldada koostööteatise punkti B, sest too ei olnud esimene, kes talle B5-vitamiini puudutava kartelli kohta määravaid tõendeid esitas. Ta kordab otsuses toodud argumente, mille kohaselt esitasid Roche ja BASF talle esimesed määravad tõendid — st andmed äriühingute kohta ja kokkulepetes osalenud teatud isikute kohta, arutelu teemade, kartelli ülesehituse ja rikkumise kestuse kohta —, ja täpsustab, et need tõendid esitas BASF 15. ja 23. juunil 1999 ning Roche oma 22. juuni 1999. aasta kirjas.

142 Hageja poolt taotletud menetlust korraldavate meetmete osas täpsustab kostja esiteks, et hagejal on taotletud dokumendid juba olemas, kuna need saadeti talle vastuväiteteatise vastuvõtmise hetkel, välja arvatud haldustoimiku leheküljel 4413 asuvad BASF-i müügiandmed, mida komisjon on lubanud konfidentsiaalsena käsitleda. Teiseks kinnitab kostja nende dokumentide määravust B5-vitamiini puudutava kartelli olemasolu tõendamisel.

143 Menetlust korraldavate meetmete taotluse suhtes märgib hageja oma repliigis, et kostja kinnitab, et haldustoimiku lehekülge 4413 haldusmenetluse käigus hagejale konfidentsiaalsuse tõttu ei tutvustatud. Selles osas täpsustab hageja, et ta ise ei soovigi selle lehekülje koopiat saada, vaid palub pigem, et kostja esitaks selle Esimese Astme Kohtule, et kohus saaks ise hinnata, kas seal esinev teave edastati vastuseks komisjoni poolt määruse nr 17 artikli 11 alusel esitatud nõudele ja kas see muutis BASF-i esitatud tõendid määravaiks koostööteatise punkti B alapunkti b tähenduses.

— Väite teine osa

144 Juhul, kui Esimese Astme Kohus peaks leidma, et hageja ei täitnud koostööteatise punkti B alapunktis a sätestatud tingimusi, väidab hageja käesoleva väite teises osas,

et kuna ta täitis vähemalt need tingimused, mis on sätestatud selle punkti alapunktides b–e, tegi komisjon ilmse hindamisvea, „kohaldas õigust faktide suhtes vääralt” ja rikkus koostööteatist, jättes koostööteatise punkti C alusel trahvisumma olulisel määral, s.o 50–75%, vähendamata.

- 145 Kostja märgib, et kuna hageja ei olnud esimene, kes kartelli tõendamiseks määravaid tõendeid esitas, ei saa tema suhtes kohaldada ka koostööteatise punkti C.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 146 Koostööteatises määratles komisjon, millistel tingimustel võib kartelli suhtes läbiviidava uurimise käigus temaga koostööd tegevaid ettevõtjaid makstava trahvi tasumisest vabastada või selle summat vähendada (vt koostööteatise punkti A lõige 3).

- 147 Nagu on märgitud koostööteatise punkti E lõikes 3, tekitas see teatis õiguspärase ootuse, millele ettevõtjad tuginevad, kui nad soovivad komisjoni kartellist teavitada. Võttes arvesse õiguspärast ootust, mis komisjoniga koostööd teha soovivatel ettevõtjatel koostööteatise tulenevalt võib tekkida, on komisjon järelikult kohustatud hageja trahvisumma kindlaksmääramisel tema koostööd hinnates sellest juhinduma (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 20. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-9/99: HFB jt vs. komisjon, EKL 2002, lk II-1487, punkt 608, ja Esimese Astme Kohtu 8. juuli 2004. aasta otsus kohtuasjas T-48/00: Corus UK vs. komisjon, EKL 2004, lk II-2325, punktid 192 ja 193).

148 Vastavalt koostööteatise punktile B „trahvisummat, mis oleks määratud koostöö puudumisel, vähendatakse 75% või jäetakse see üldse määramata”, kui ettevõtja:

- „a) teavitab komisjoni salajasest kartellist enne, kui komisjon on oma otsuse alusel alustanud kartellis osalevate ettevõtjate uurimist, tingimusel, et komisjonil ei ole veel teavitatud kartelli olemasolu tõendamiseks piisavalt teavet;
- b) esitab kartelli olemasolu tõendavaid määravaid tõendeid esimesena;
- c) on lõpetanud osaluse õigusvastases tegevuses hiljemalt kartellist teatamise hetkeks;
- d) esitab komisjonile kogu vajaliku teabe ning samuti kõik tema valduses olevad kartelli puudutavad dokumendid ja tõendid ning jätkab pidevat ja igakülgset koostööd kogu uurimise vältel;
- e) ei ole sundinud teisi ettevõtjaid kartellis osalema ega ole õigusvastases tegevuses omanud algatavat või määravat rolli”.

- 149 Vastavalt koostööteatise punktile C „vähendatakse trahvisummat 50–75% ettevõtja suhtes, kes, täites [punkti B] alapunktides b–e sätestatud tingimused, teavitab salajasest kartellist pärast seda, kui komisjon on oma otsuse alusel alustanud kartellis osalevate ettevõtjate uurimist, mis aga ei ole andnud piisavat alust, et õigustada menetluse algatamist vastava otsuse tegemiseks”.
- 150 Trahvi maksmisest täielikult vabastamine või trahvisumma vähendamine koostööteatise punkti B või punkti C alusel nõuab seega, et asjaomane ettevõtja esitaks kartelli olemasolu tõendavad määravad tõendid esimesena (punkti B alapunktis b sätestatud tingimus).
- 151 Otsuse 743. põhjenduse esimeses lauses leidis komisjon, et „Roche ja BASF, esitades oma dokumendid komisjoni teenistustele ajavahemikul 2. juunist 1999 kuni 30. juulini 1999, olid esimesed, kes edastasid talle määravad tõendid, et tõendada B2-, B5-, C- ja D3-vitamiini, beetakaroteeni ja karotenoidide turge puudutavate kokkulepete olemasolu”. 745. põhjenduse esimeses lauses järeldas komisjon sellest, et ülejäänud ettevõtjad seda tingimust täita ei saanud.
- 152 Hageja väidab seevastu, et ta siiski täitis selle tingimuse. 9. juulil 1999 komisjonile saadetud avalduse ja selle lisadega esitas ta komisjonile määravaid tõendeid, et tõendada B5-vitamiini puudutavat kartelli. Määravaiks ei saa vastupidi pidada Roche'i ja BASF-i tõendeid, mis esitati selle kartelli kohta enne hageja avaldust, st neid, mis edastati Roche'i 22. juuni 1999. aasta kirjaga — registreeritud 24. juunil 1999 —, ja BASF-i 15. ja 23. juuni 1999. aasta kahe kirjaga (registreeritud vastavalt 15. ja 25. juunil 1999).

153 Peab tõdema, et otsuse 743. põhjenduse esimese lause sõnastus ei võimalda aru saada, kas komisjon leidis, et Roche ja BASF täitsid punkti B alapunkti b sätestatud tingimuse iga mainitud rikkumise osas ühiselt, või kas B5-vitamiini puudutava rikkumise osas põhines hinnang kõikidel tõenditel, mida need kaks ettevõtjat viidatud aja jooksul (ajavahemikul 2. juuni kuni 30. juuli 1999) esitasid, sealhulgas nendel, mis edastati pärast hageja 9. juuli 1999. aasta avaldust (iseäranis Roche'i ja BASF-i 16. juuli 1999. aasta vastused eelkõige B5-vitamiini puudutavatele infonõuetele, mille komisjon adresseeris neile 26. mail 1999: vt otsuse 132. põhjendus).

154 Käesoleva kohtuasja huvides ei ole siiski vaja uurida — arvestades koostööteatise punkti B alapunkti b ja punkti C sõnastust, mille kohaselt vähendatakse trahvi vastavalt väga olulisel ja olulisel määral üksnes ettevõtja suhtes, kes tegelikult esitas määravaid tõendeid „esimesena” (Esimese Astme Kohtu 15. juuni 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-71/03, T-74/03, T-87/03 ja T-91/03: Tokai Carbon jt vs. komisjon, EKL 2005, lk II-10*, punkt 365) — küsimust, kas komisjon leidis, ja kui ta seda tegi, siis kas ka õigesti, et Roche ja BASF mõlemad täitsid B5-vitamiini puudutava rikkumise osas koostööteatise punkti B alapunkti b sätestatud tingimuse.

155 Peale selle ei takistanud otsuse 743. põhjenduse ebaselgus tõendite osas, millele komisjon koostööteatise punkti B alapunkti b alusel antud hinnangus tugines, hagejal kaaluda selle hinnangu põhjendatust ja vaidlustada see Esimese Astme Kohtus, nii nagu ei takista see Esimese Astme Kohut teostamast selle hinnangu õiguspärasuse kontrolli, arvestades käesolevates väite osades esitatud argumente.

156 Mis puudutab mõistet „määravad tõendid, mis tõendavad kartelli olemasolu”, siis tuleb esiteks märkida, vastupidiselt hageja väidetule, et sellega ei peeta silmas

tõendeid, mis on iseenesest piisavad, et tuvastada kartelli olemasolu, nagu näitab võrdlus koostööteatise punkti B alapunkti a sõnastusega, kus on kasutatud just omadussõna „piisavad”, mida aga selle teatise punkti B alapunktis b ei kasutata (vt selle kohta eespool viidatud 15. juuni 2005. aasta kohtuotsus Tokai Carbon jt vs. komisjon, punkt 362).

157 Teiseks, kuigi koostööteatise punkti B alapunktis b sätestatud tõendid ei pea olema tingimata iseenesest piisavad, et kartelli olemasolu tõendada, peavad need olema selleks siiski määravad. Need ei pea olema komisjoni uurimisi mitte üksnes suunavad, vaid neile tõenditele peab olema võimalik tugineda kui rikkumise tuvastanud otsuse peamisele tõendusmaterjalile.

158 Antud asjas on vaieldamatu, et hageja esitas oma 9. juuli 1999. aasta avaldusega B5-vitamiini puudutava kartelli kohta just selliseid tõendeid. See avaldus sisaldas kartelli üksikasjalikku kirjeldust koos täpsustustega selle moodustumise ja kestuse kohta, osalejate ja nende motiivide kohta, peamiste põhimõtete kohta (müügi jagamist puudutav eelarvesüsteem, kooskõlastatud hinnatõusud ja teabevahetus) ning väga täpset väljavõtet kontaktidest ja kohtumistest, mis leidsid aset kogu rikkumise vältel, viidates sealhulgas nende toimumise kuupäevadele, paikadele, sisule ja osalejate nimedele. Samuti oli lisatud dokumente, mis näitasid üksikasjalikult ja numbriliste täpsustustega, kuidas toimisid eelkõige eelarvesüsteem ja kooskõlastatud hinnatõusud. Lisaks sellele, nagu hageja seda õigesti rõhutas, tugineb otsuses sisalduv B5-vitamiini puudutava rikkumise kirjeldus peamiselt hageja esitatud tõenditele.

159 Neid tingimusi arvestades on hageja põhjendatult rõhutanud, et küsimus, kas määravaid tõendeid esimesena esitanud ettevõtja oli just Roche või BASF ja mitte hageja, tuleb lahendada üksnes nende tõendite alusel, mille Roche ja BASF edastasid komisjonile 9. juulil 1999. Samuti on kostja oma vastuses ka ise täpsustanud otsuse

743. põhjenduse esimeses lauses toodud märget, väites, et esimesed määravad tõendid B5-vitamiini puudutava kartelli olemasolu tõendamiseks esitas BASF 15. ja 23. juuni 1999. aasta kirjadega ning Roche 22. juuni 1999. aasta kirjaga.

¹⁶⁰ Siinkohal tuleb tõdeda, et BASF-i poolt 25. juunil 1999 esitatud tõendeid, st neid, mis edastati 15. ja 23. juuni 1999. aasta kirjadega, nagu nähtub käesoleva kohtuasja toimikust, võib kahtlemata käsitleda võimaliku peamise tõendusmaterjalina B5-vitamiini turul kartelli olemasolu tuvastamiseks, mis tähendab, et hageja ei saa igal juhul täita koostööteatise punkti B alapunktis b sätestatud tingimust.

¹⁶¹ Peab märkima, et 15. juuni 1999. aasta kirjast nähtuvad lisaks kartelli osalistele ka täpsed andmed teatavate kohtumiste kohta kartelli alguperioodil, viidates nende toimumise asukohtadele (Basel ja Tokio) ja osalenud isikute nimedele. Kirjas on märgitud õigusvastase tegevusega seotud isikute nimed, kartelli raames toimunud kohtumiste sagedus kvartalis ja kokkulepete üldine sisu (kvootide jagamine, koguseid ja müüki puudutav igakuine teabevahetus, hinnatõusud); selle kirja kohaselt kestis rikkumine 1992. aasta algusest kuni 1998. aasta lõpuni, ehk teisisõnu ajavahemikul, mis hõlmab peaaegu kogu rikkumise perioodi, nagu see on sedastatud otsuses. Peale selle sisaldavad 23. juuni 1999. aasta kirja lisad arvandmeid kartelli osalistele aastatel 1995 ja 1996 jagatud kvootide kohta ning loetelu „kataloogi” hindade ja miinimumhindade kohta 1. aprillil 1994, mis täpsustavad ja toetavad 15. juuni 1999. aasta kirjas sisalduvate õigusvastaste tegevuste kirjeldust.

¹⁶² Eespool punktis 160 tehtud järeldust ei mõjuta asjaolu, et tõendid, mis BASF esitas 25. juunil 1999, ei määratle rikkumise täpset kestust selliselt, nagu on sedastatud

otsuses, sest koostööteatise punkti B alapunktis b sätestatud tingimus ei nõua, et asjaomane ettevõtja esitaks tõendeid kõikide komisjoni otsuses tuvastatud faktide kohta. Nimetatud järeldust ei mõjuta ka asjaolu, et komisjon kasutas otsuses rohkem hageja kui BASF-i tõendeid.

- 163 Neid tingimusi arvestades, ilma et oleks vaja vastavalt hageja taotlusele kohustada kostjat esitama haldustoimiku lehekülge 4413 või muid selle dokumente ning uurida, kas tõendid, mis 22. juunil 1999 esitas Roche ja mis on vähem tähtsad kui need, mis esitas BASE, võivad omakorda olla määravad B5-vitamiini puudutava kartelli olemasolu tõendamiseks, peab toetama kostja seisukohta, et hageja, vaatamata sellele, et tõendid, mille ta esitas komisjonile 9. juulil 1999, olid kahtlemata ulatuslikumad, üksikasjalikumad ja paremini dokumenteeritud, ei täida koostööteatise punkti B alapunktis b sätestatud tingimust ja seetõttu ei saa tema suhtes kohaldada ei selle teatise punkti B ega punkti C.

- 164 Kuna hageja ei ole tõendanud, et keeldudes tema suhtes kohaldamast nii punkti B kui punkti C, tegi komisjon ilmse hindamisvea ja rikkus koostööteatist, tuleb käesoleva väite esimene ja teine osa tagasi lükata.

Väite kolmas ja neljas osa, mis puudutavad koostööteatise punkti D kohaldamist

- 165 Käesoleva väite kolmandas ja neljandas osas, mis on formuleeritud kui teine võimalus, väidab hageja, et koostööteatise punkti D alusel oleks komisjon pidanud tema trahvi vähendama vähemalt 50% või igal juhul rohkem kui 35%.

Poolte argumendid

— Väite kolmas osa

¹⁶⁶ Väite kolmandas osas leiab hageja, et komisjon rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet, jättes nimetatud teatise alusel vastupidiiselt Roche'i ja BASF-i suhtes kohaldatule vähendamata tema trahvisummat 50% võrra; hageja arvates oli tema koostöö vähemalt sama ulatuslik ja vabatahtlik kui Roche'i ja BASF-i koostöö ning see algas samas haldusmenetluse staadiumis.

¹⁶⁷ Hageja meenutab, et vastavalt Esimese Astme Kohtu 13. detsembri 2001. aasta otsusele liidetud kohtuasjades T-45/98 ja T-47/98: Krupp Thyssen Stainless ja Acciai speciali Terni vs. komisjon (EKL 2001, lk II-3757, punkt 245) ja sama kuupäeva otsusele kohtuasjas T-48/98: Acerinox vs. komisjon (EKL 2001, lk II-3859, punkt 139) tuleb asjaomaste ettevõtjate koostöö mahud lugeda võrreldavateks, kui need ettevõtjad esitasid komisjonile haldusmenetluse samas staadiumis ja analoogsetes tingimustes neile etteheidetavate faktide kohta sarnast teavet. Antud juhul näitavad mitmed tegurid, et hageja koostöö oli Roche'i ja BASF-i omaga võrreldav või isegi sellest ulatuslikum: tingimused, milles asjaomased ettevõtjad komisjoni poole pöördusid, tõendite esitamise ajastus, tõendite esitamise vabatahtlikkus ja esitatud tõenditega „lisandunud väärtus”.

168 Kostja ei ole nõus, et võrdse kohtlemise põhimõtte kohaselt oleks antud asjas tulnud hageja trahvi koostööteatise punkti D alusel 50% võrra vähendada või kohelda teda samamoodi nagu Roche'i ja BASF-i. Kostja juhib eelkõige tähelepanu sellele, et hageja võttis komisjoniga ühendust rohkem kui kuu aega pärast Roche'i ja BASF-i, et väljendada oma soovi koostööd teha, ning et tegelikku koostööd asuti tegema alles siis, kui komisjon oli Roche'i ja BASF-i edastatud määravad tõendid kartelli kohta juba kätte saanud. Seega, kasutades oma kaalutlusruumi koostööteatise punktis D ette nähtud trahvi vähendamise ulatuse piires (10–50%) ja vähendades hageja trahvisummat 35%, ei rikkunud komisjon võrdse kohtlemise põhimõtet.

— Väite neljas osa

169 Käesoleva väite neljandas osas väidab hageja kolmanda võimalusena, et komisjon rikkus koostööteatist ja võrdse kohtlemise põhimõtet, jättes trahvi rohkem kui 35% võrra vähendamata, kuigi hageja vastas nimetatud teatise punkti D lõike 2 esimese ja teise taande tingimustele.

170 Siinkohal meenutab hageja, et tema trahvi vähendati 35%, kuna ta täitis koostööteatise punkti D lõike 2 esimeses taandes mainitud tingimused, st et ta esitas komisjonile enne vastuväiteteatise saatmist teavet, dokumente või muid tõendeid, mis aitasid kaasa toimepandud rikkumise olemasolu kinnitamisele. Samas märgib hageja, et komisjon ei tunnustanud otsuse üheski osas, et kuna hageja ei vaidlustanud vastuväiteteatise välja toodud rikkumise asjaolusid, täitis ta ka nimetatud teatise punkti D lõike 2 teises taandes sätestatud tingimused.

171 Koostööteatise punkti D lõikest 2 tuleneb, et esimene ja teine taane viitavad trahvisumma vähendamise eraldiseisvatele ja erinevatele alustele. Neid tingimusi arvestades tähendab asjaolu, et komisjon ei vähendanud hageja trahvi rohkem, võttes arvesse, et hageja täitis teatise punkti D lõike 2 esimese ja teise taande tingimused, koostööteatise väära kohaldamist või vähemalt selle teatise alusel tekkinud õiguspärase ootuse põhimõtte rikkumist.

172 Peale selle rikub komisjoni keeldumine vähendada hageja trahvi koostööteatise punkti D lõike 2 mõlema asjakohase taande alusel võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna see ei vasta komisjoni senisele praktikale. Hageja tõstab selles osas esile British Sugari otsuse (eespool punkt 46) ja komisjoni 9. detsembri 1998. aasta otsuse 1999/271/EÜ, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artikli 85 kohaldamismenetlust (IV/34.466 — Kreeka praamiliiklus) (EÜT 1999, L 109, lk 24), milles vähendati vastavalt ettevõtjate British Sugar ja Anek trahve 50% ja 45%, kuna nad täitsid mõlemad koostööteatise punkti D lõike 2 esimeses ja teises taandes sätestatud tingimused.

173 Kostja ei ole nõus hageja nõudega vähendada trahvi nimetatud teatise punkti D alusel rohkem kui 35%. Ta väidab, et trahvi vähendamisel 35% võrra võeti arvesse ka seda, et hageja ei vaidlustanud faktilisi asjaolusid. Otsuse 754. põhjenduses (vt eespool punkt 20) on märgitud, et hageja ei ole rikkumise asjaolusid vaidlustanud. Selle põhjenduse asjakohase tõlgenduse kohaselt on selles sätestatud kaks võimalust, millest esimene on, et ettevõtja aitas kaasa rikkumiste tuvastamisele ja ei vaidlustanud faktide sisulist õigsust, ja teine see, et ta ei vaidlustanud faktide sisulist õigsust, aitamata kaasa rikkumiste tuvastamisele. Nii tulebki seda lauset ja otsust tervikuna mõista, mis tähendab, et kuigi ükski ettevõtja faktide sisulist õigsust ei vaidlustanud, ei täitnud teatud ettevõtjad teatud vitamiinitoodete osas tingimust, mis puudutab rikkumise tuvastamisele kaasa aitamist. Lisaks kinnitab Roche'i ja

BASF-i suhtes kohaldatud trahvi vähendamise ulatus otsuse vääralt tõlgendamist hageja poolt. Kui see tõlgendus oleks õige, tähendaks see seda, et Roche'i ja BASF-i trahvi vähendamisel ei arvestataks asjaoluga, et nad ei vaidlustanud neile süüks pandud rikkumisi puudutavate faktide sisulist õigsust; nende mõlema trahvi 50% vähendamine komisjoni poolt oleks olnud ebaloogiline, sest sel juhul oleks nende trahve pidanud punkti D alusel vähendama maksimaalselt ka siis, kui selles punktis sätestatud kõik tingimused ei oleks olnud täidetud.

- 174 Kostjal jäi 764. põhjenduses punkti D teisele taandele lihtsalt uuesti viitamata, kuid see põhjendus viitab hageja koostööle komisjoniga üldsõnaliselt.

Esimese Astme Kohtu hinnang

- 175 Koostööteatise punkt D sätestab:

„1. Kui ettevõtja teeb koostööd, kuid kõik [punktides] B ja C nimetatud tingimused ei ole täidetud, vähendatakse trahvisummat, mis oleks talle koostöö puudumisel määratud, 10–50% võrra.

2. Selline olukord võib esineda eelkõige juhul, kui:

- ettevõtja esitab komisjonile informatsiooni, dokumente või teisi tõendeid, mis aitavad toime pandud rikkumise olemasolu kinnitada, enne vastuväiteteatise saatmist,
- pärast vastuväiteteatise saamist teatab ettevõtja komisjonile, et ta ei vaidle vastu komisjoni süüdistuste aluseks olevate faktide sisulisele õigsusele.”

¹⁷⁶ Kõigepealt tuleb uurida küsimust, kas — nii nagu väidab hageja — komisjoni poolt punkti D alusel trahvi 35% vähendamine toimus ainult selle koostööga seonduvalt, mis on sätestatud selle punkti lõike 2 esimeses taandes või — nii nagu seda väidab kostja — oli trahvi vähendamise eesmärk ka hageja premeerimine selle eest, et ta ei vaidlustanud vastuväiteteatises välja toodud faktide sisulist õigsust, arvestades, et kostja ei eita asjaolu, et hageja täitis nimetatud punkti lõike 2 teises taandes sätestatud tingimuse. See, et hageja ei vaidlustanud vastuväiteteatises esitatud faktide sisulist õigsust, tuleneb üheselt tema 2. oktoobri 2000. aasta vastuse sõnastusest sellele samale teatisele.

¹⁷⁷ Nii nagu seda märgib ka kostja, tuleneb otsusest (148. põhjendus) selgelt, et ükski kaheksast ettevõtjast, kellele otsuses trahvid määrati, ei vaidlustanud nende faktide sisulist õigsust, millele komisjon vastuväiteteatises tugines. Olgugi, et 746. põhjenduses on koostööteatise punkti D terviktekst suures osas uuesti esitatud ja et komisjon vähendas nimetatud punkti lõike 2 teise taande alusel Merck KgaA ja Aventis SA trahve vastavalt 15% ja 10% selle eest, et nad ei vaidlustanud neile seoses vastavalt C-vitamiini ja D3-vitamiini puudutavate rikkumistega ette heidetud fakte (763. ja 767. põhjendus), ei kohaldanud komisjon seda sama sätet hageja suhtes ja vähendas tema trahvi üksnes punkti D lõike 2 esimese taande alusel (764. põhjendus).

178 Kohtule esitatud dokumentides selgitas kostja seda eksimust, väites, et kui ettevõtjate koostöö piirdus üksnes faktide mitte vaidlustamisega, vähendas komisjon trahvi ainult seda liiki koostöö alusel ning viitas otseselt koostööteatise punkti D lõike 2 teisele taandele, samas kui nende ettevõtjate trahvi, kes tegid koostööd ka selle sätte esimese taande kohaselt, st Roche, BASE, Solvay Pharmaceuticals BV, Daiichi, Eisai Co. Ltd ja Takeda Chemical Industries Ltd, vähendas ta ühel ainsal alusel, mis hõlmas kahte liiki koostööd; komisjon jättis nimetatud viimase trahvi vähendamise osas lihtsalt ekslikult ka teisele taandele viitamata. Igal juhul nähtub otsuse kontekstist selgelt, et hageja trahvi vähendamise aluseks oli nii informatsiooni ja dokumentide esitamine kui ka faktide mitte vaidlustamine.

179 Siinkohal piisab, kui tõdeda, et komisjon esitas selle selgituse esimest korda alles Esimese Astme Kohtus ja et seda komisjoni liikmete kolleegiumi poolt vastu võetud otsuses ei esine. Hinnang sellele, et hageja ei vaidlustanud fakte, oleks pidanud lisaks 148. põhjendusele, mis käsitleb haldusmenetluse kulgu, sisalduma nendes põhjendustes, mis käsitlesid ettevõtja koostööd, nagu seda Mercki ja Aventise osas selgelt mainiti 752., 753., 763. ja 767. põhjenduses (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 20. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-31/99: ABB Asea Brown Boveri vs. komisjon, EKL 2002, lk II-1881, punktid 242 ja 244, ja eespool viidatud 29. aprilli 2004. aasta kohtuotsus Tokai Carbon jt vs. komisjon, punktid 413–415, 439 ja 453). Kostja osundatud 754. põhjenduse osas peab selle sõnastuse ja eelkõige sidesõnade „ja/või” kasutamise tõttu märkima, et seda põhjendust ei saa tõlgendada nii, et vastavalt sellele põhjendusele ei vaidlustanud hageja nende faktide sisulist õigsust, millele komisjon oma süüdistused rajas, peamiselt seetõttu, et see põhjendus lihtsalt järgnes otsuse nendele põhjendustele (747.–753.), milles komisjon uuris iga asjaomase ettevõtja koostöö liiki ja mis vastupidiselt Merckile ja Aventisele hageja osas faktide vaidlustamata jätmist ei käsitle.

180 Otsuse 749., 750. ja 764. põhjenduse valguses, mis puudutavad hagejat (vt eespool punkt 22), saab Esimese Astme Kohus üksnes sedastada, et komisjon ei kohaldanud Daiichi suhtes koostööteatise punkti D lõike 2 teist taanet, kuigi hageja täitis selle sätte tingimused.

181 Eelnevast tuleneb, et komisjon ei arvestanud enne otsuse vastuvõtmist tehtud hageja koostöö olulisust ning keeldus seetõttu õigusvastaselt nimetatud sätet hageja suhtes kohaldama. Kuna komisjon rikkus seeläbi koostööteatise sätteid, tuleb Esimese Astme Kohtul kasutada oma täielikku pädevust ja tagada hagejale koostööteatise punkti D alusel tekkida võinud õiguspärase ootuse kaitse.

182 Nimetatud pädevuse teostamisel, võttes samuti arvesse hageja koostöö ulatust enne vastuväiteteatise saatmist — nagu tuleneb komisjonile 9. juulil 1999 edastatud arvukatest dokumentidest ja otsuses esinevatest rohketest viidetest selle koostöö raames esitatud tõenditele — ning selle koostöö vabatahtlikkust, millele eelnevalt ei olnud komisjon hageja suhtes teostanud oma uurimispädevust, leiab Esimese Astme Kohus, et hageja trahvisummat, mis arvutati enne koostööteatise kohaldamist, tuleb täiendavalt vähendada 15% võrra, mis lisandub sellele 35%, mille võrra komisjon trahvisummat juba vähendas.

183 Kuna hageja trahvisummat vähendatakse 50% võrra, st koostööteatise punkti D kohaselt maksimaalses ulatuses, ei tule täpsemalt uurida hageja poolt käesoleva osa

raames esitatud argumente komisjoni võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumise kohta.

184 Järelikult on hagejale määratud lõplik trahvisumma 18 miljonit eurot.

Otsuses sisalduvate teatavate andmete konfidentsiaalsus

185 Peab märkima, et otsuse avaldatud versiooni 123. põhjenduses esitatud tabelites on ärisaladuse kaitsmiseks teatud andmed, mis puudutavad asjaomase toote ülemaailmset käivet rikkumise viimasel tervel kalendriaastal ja turuosi rikkumise perioodil, välja jäetud või asendatud väärtuseliste vahemikega. Konkreetsemalt on tegemist andmetega, mis puudutavad A-, E- ja B5-vitamiinide ning beetakaroteeni ja karotinoidide turge.

186 Algselt ei taotlenud ei hageja ega komisjon Esimese Astme Kohtult nende andmete käsitlemist konfidentsiaalsetena.

187 Arvestades, et 3. märtsil 1994 vastu võetud Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu kohtusekretäri ametijuhendi (EÜT 1994, L 78, lk 32), mida viimati muudeti 5. juunil 2002 (EÜT 2002, L 160, lk 1), artikli 17 lõige 4 sätestab, et „[p]oole taotlusel

või kohtu omal algatusel võib kohtuasjaga seotud väljaannetest jätta välja [...] [teatava] teabe, kui on õigustatud huvi hoida [...] [seda] teavet konfidentsiaalsena”, palus Esimese Astme Kohus menetlust korraldavate meetmete raames pooli avaldada arvamust, kas nende arvates esineb õigustatud huvi, et käsitleda eespool punktis 185 toodud andmeid seoses käesoleva kohtuasjaga avaldatavates dokumentides endiselt konfidentsiaalsetena.

188 Hageja vastas, et teda puudutavate andmete aegumise tõttu ei ole vaja neid käesoleva kohtuasjaga seotud Esimese Astme Kohtu avaldatavates dokumentides konfidentsiaalsetena käsitleda. Kostja, väljendades oma nõusolekut avaldada vajadusel hagejat puudutavad andmed ulatuses, millele hageja nõusoleku andis, täpsustas omalt poolt, et teisi ettevõtjaid puudutavaid andmeid seevastu avalikustada ei tohi, kuna need sisaldavad ärisaladust ja kuna need ettevõtjad olid otsuse avaldamisega seoses taotlenud teatud andmete käsitlemist konfidentsiaalsetena.

189 Kuna asjaomased andmed puudutavad perioode (kuni aastani 1998), mis lõppesid juba vähemalt kuus aastat tagasi, ja kuna neil ei ole strateegilist tähendust, otsustas Esimese Astme Kohus, leides, et need andmed on aegunud (vt selle kohta Esimese Astme Kohtu 19. juuni 1996. aasta määrus liidetud kohtuasjades T-134/94, T-136/94–T-138/94, T-141/94, T-145/94, T-147/94, T-148/94, T-151/94, T-156/94 ja T-157/94: NMH Stahlwerke jt vs. komisjon, EKL 1996, lk II-537, punktid 25 ja 32), et neid ei ole käesoleva kohtuasjaga seotud avaldatavates dokumentides vaja konfidentsiaalsetena käsitleda. Nii esinesid B5-vitamiini turgu puudutavad teatud andmed, sealhulgas need, mis puudutavad hagejast erinevaid ettevõtjaid, kohtuistungil ettekandes ja sarnaselt A- ja E-vitamiinide turge puudutavate andmetega esinevad need ka käesolevas kohtuotsuses, aidates muu hulgas mõista Esimese Astme Kohtu arutluskäiku käesoleva hagi esimese väite kohta.

Kohtukulud

- 190 Kodukorra artikli 87 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Vastavalt artikli 87 lõike 3 esimesele lõigule võib Esimese Astme Kohus otsustada kulude jaotuse, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks.
- 191 Kuna antud asjas jäeti märkimisväärne osa hageja nõuetest rahuldamata, tuleb asjaolusid õiglaselt hinnates neli viiendikku hageja kohtukuludest jätta tema enda kanda, neli viiendikku komisjoni kohtukuludest mõista välja hagejalt, üks viiendik komisjoni kohtukuludest jätta tema enda kanda ja üks viiendik hageja kohtukuludest mõista välja komisjonilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ESIMESE ASTME KOHUS (neljas koda)

otsustab:

1. Vähendada hagejale komisjoni 21. novembri 2001. aasta otsuse 2003/2/EÜ EÜ artikli 81 ja EMP lepingu artikli 53 kohaldamise menetluse kohta

(Juhtum COMP/E-1/37.512 — Vitamiinid), artikli 3 punktis f määratud trahvi summa 18 000 000 eurole.

- 2. Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.**
- 3. Jätta neli viiendikku hageja kohtukuludest tema enda kanda ja neli viiendikku komisjoni kohtukuludest mõista välja hagejalt, jätta üks viiendik komisjoni kohtukuludest tema enda kanda ja mõista üks viiendik hageja kohtukuludest välja komisjonilt.**

Legal

Mengozzi

Wiszniewska-Białecka

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 15. märtsil 2006 Luxembourgis.

Kohtusekretär

Koja esimees

E. Coulon

H. Legal

Sisukord

Vaidluse taust	II - 719
Menetlus ja poolte nõuded	II - 727
Õiguslik käsitlus	II - 728
1. Esimene väide, mis puudutab trahvi lähtesumma määramist	II - 729
Poolte argumentid	II - 729
Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 734
Esialgsed märkused	II - 734
Väite esimene osa	II - 737
Väite teine ja kolmas osa	II - 740
2. Teine väide, mis puudutab kokkulepete hagejapoolse osalise täitmise käsitlemist kergendava asjaoluna	II - 749
Poolte argumentid	II - 749
Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 751
3. Kolmas väide, mis puudutab koostööteatise kohaldamist	II - 760
Esimene ja teine osa, mis puudutavad vastavalt koostööteatise punktide B ja C kohaldamist	II - 760
Poolte argumentid	II - 761
— Väite esimene osa	II - 761
— Väite teine osa	II - 764
Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 765
	II - 783

Väite kolmas ja neljas osa, mis puudutavad koostööteatise punkti D kohaldamist	II - 771
Poolte argumendid	II - 772
— Väite kolmas osa	II - 772
— Väite neljas osa	II - 773
Esimese Astme Kohtu hinnang	II - 775
Otsuses sisalduvate teatavate andmete konfidentsiaalsus	II - 779
Kohtukulud	II - 781